

Liikuntatoimi tilastojen valossa

- Perustilastot vuodelta 2004

Opetusministeriön julkaisuja 2006:10

Liikuntatoimi tilastojen valossa

- Perustilastot vuodelta 2004

Opetusministeriön julkaisuja 2006:10

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Undervisningsministeriet
Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto /
Kultur-, idrotts- och ungdomspolitiska avdelningen
PL / PB 29, 00023 Valtioneuvosto / Statsrådet
<http://www.minedu.fi>
<http://www.minedu.fi/julkaisut/index.fi>

Taitto / Ombrytning: Erja Kankala
Kansikuva / Omslagsbild: www.photobankers.fi
Yliopistopaino / Universitetstryckeriet 2006

ISBN 952-485-113-X (nid.)
ISBN 952-485-114-8 (PDF)
ISSN 1458-8110

Opetusministeriön julkaisuja / Undervisningsministeriets publikationer 2006:10

Sisältö

Lukijalle	5
1 Veikkausvoittovarot	6
1.1 Edunsaajien määrärahat veikkausvoittovaroista 1995–2004	7
1.2 Edunsaajien määrärahojen prosenttiosuuksien kehitys veikkausvoittovaroista 1995–2004	7
2 Valtion liikuntamäärärahat	8
2.1 Valtion liikuntamäärärahojen kehitys 1995–2004	8
2.1.1 Liikuntamäärärahoihin käytetyt budjettivarat 1995–2004	9
2.2 Valtion liikuntamäärärahojen indeksikorjattu kehitys 1995–2004	9
2.3 Valtion liikuntamäärärahojen jakautuminen 1995–2004	10
2.4 Valtion liikuntamäärärahojen indeksikorjattu kehitys 1995–2004	11
2.5 Valtion liikuntamäärärahojen jakautuminen vuonna 2004	11
2.6 Huippu-urheilun valtionavustukset 1995–2004	12
2.7 Huippu-urheilun valtionavustusten indeksikorjattu kehitys 1995–2004	13
2.8 Antidopingtoimintaan myönnetyt määrärahat 1995–2004	13
2.9 Liikuntaan budjetoidut määrärahat 2005	14
3 Kuntien liikuntatoimi	15
3.1 Valtionapu kuntien liikuntatoimelle 1994–2003	15
3.2 Kuntien liikuntatoimen käyttötalous 2003	16
3.2.1 Kuntien liikuntatoimen käyttötalouden menot vuonna 2003	16
3.2.2 Kuntien liikuntatoimen käyttötalouden tuotot vuonna 2003	16
3.3 Kuntien liikuntatoimen käyttötalouden kustannusten jakautuminen kuntaryhmittäin 1994–2003	17
4 Liikuntapaikat	18
4.1 Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetyt avustukset 1995–2004	18
4.2 Liikuntapaikkarakentamiseen myönnettyjen avustusten indeksikorjattu kehitys vuosina 1995–2004	19
4.3 Valtionavustukset liikuntapaikkojen perustamishankkeiden rakennuskustannuksiin vuosina 2003 ja 2004	19
4.4 Liikuntapaikkarakentamista koskevien hakemusten ja myönnettyjen avustusten määrät vuosina 2003 ja 2004	20
5 Valtakunnalliset ja alueelliset liikunnan koulutuskeskukset	21
5.1 Valtakunnalliset liikunnan koulutuskeskukset	21
5.1.1 Käyttökustannusten valtionosuus ja opiskelijavuorokaudet vuosina 1995–2004	22
5.1.2 Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijavuorokausien kehitys vuosina 1993–2004	22
5.1.3 Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten investointiavustukset vuosina 1995–2004	23
5.1.4 Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten investointiavustusten indeksikorjattu kehitys vuosina 1995–2004	24
5.1.5 Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten käyttökustannusten vapaan sivistystyön suoriteperusteinen valtionosuus sekä opiskelijavuorokaudet vuonna 2004	24
5.2 Alueelliset liikunnan koulutuskeskukset	25
5.2.1 Valtionosuus ja opiskelijapäivät vuosina 1995–2004	25

5.2.2	<i>Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivien kehitys vuosina 1995–2004</i>	26
5.2.3.	<i>Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten käyttökustannusten suoriteperusteinen valtionosuus sekä opiskelijapäivät vuonna 2004</i>	26
5.2.4	<i>Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten käyttökustannusten suoriteperusteisen valtionosuuden jakautuminen vuonna 2004</i>	26
5.3	Liikunnan koulutuskeskusten opiskelijamäärät vuonna 2004	27
5.3.1	<i>Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijamäärät koulutustehtävittäin vuonna 2004</i>	28
5.3.2	<i>Nais- ja miesopiskelijoiden määrä valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten vapaan sivistystyön koulutuksessa vuonna 2004</i>	29
5.3.3	<i>Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijamäärät koulutustehtävittäin vuonna 2004</i>	29
5.3.4	<i>Nais- ja miesopiskelijoiden määrä alueellisten liikunnan koulutuskeskusten vapaan sivistystyön koulutuksesta</i>	30
6	Liikuntajärjestöt	31
6.1	Liikuntajärjestöille myönnetyt valtionavustukset 1995–2004	32
6.2	Liikuntajärjestöjen valtionavustukset järjestöryhmittäin 2003 ja 2004	32
6.2.1	<i>Liikuntajärjestöjen valtionavustukset järjestöryhmittäin 2004</i>	33
6.3	Valtionavustusta saaneet liikuntajärjestöt järjestöryhmittäin vuosina 1998–2004	33
6.4	Liikuntajärjestöjen valtionavustukset järjestöittäin 2003 ja 2004	34
6.5	Liikuntajärjestöjen toimintamenot ja valtionavustukset järjestöittäin 2004	38
6.6	Liikuntajärjestöjen varsinaiseen toimintaan käyttämien varojen jakautuminen toiminnanaloittain vuonna 2004	42
6.7	Myönnetyt erityisavustukset vuonna 2004	42
7	Liikuntatiede	43
7.1	Valtionavun jakautuminen liikuntatieteellisille tutkimusprojekteille ja yhteisöille vuonna 2004	43
7.2	Valtionavustukset liikuntatieteellisille tutkimusprojekteille vuonna 2004	44
7.3	Liikuntatieteellisten tutkimusprojektien valtionavustusten indeksikorjattu kehitys tieteenaloittain jaoteltuna 1995–2004	44
7.4	Liikuntalääketieteellisille yhteisöille osoitettujen valtionavustusten indeksikorjattu kehitys 1996-2004	45
7.5	Liikuntatieteellisille yhteisöille osoitettujen valtionavustusten suhde vuonna 2004	45
8	Liikunta-alan kansainvälinen toiminta	46
8.1	Kahdenvälinen yhteistyö vuonna 2004	47
8.2	Kahdenvälisen yhteistyön kehitys vuosina 1995–2004	47
8.3	Monenkeskisen yhteistyön kehitys vuosina 1995–2004	48
8.4	Harkinnanvaraiset valtionavustukset Suomessa järjestetyille kansainvälisille liikuntatieteellisille kongresseille 2002–2004	48
9	Erityisryhmät	49
	Lähteet	50

Lukijalle

Liikuntatoimi tilastojen valossa 2004 on kokoelma liikuntayksikön toimialaan kuuluvista perustilastoista vuodelta 2004.

Käsiteltäviä asiakokonaisuuksia ovat veikkausvoittovarot, valtion tuki urheiluun ja liikuntakasvatustyöhön, kuntien liikuntatoimi, liikuntapaikkarakentaminen, valtakunnalliset ja alueelliset liikunnan koulutuskeskukset, valtakunnalliset ja alueelliset liikuntajärjestöt, liikuntatiede ja liikunta-alan kansainvälinen toiminta.

Esitetyt tiedot ovat määräraha-, kustannus- ja suoritettietoja. Tiedot esitetään pääasiassa taulukkomuodossa, mutta monia tilastoja on havainnollistettu myös kuvioin.

Tilastojulkaisun lähteinä ovat olleet:

- valtion talousarviot ja tilinpäätökset
- opetusministeriön päätökset
- aikaisemmat tilastojulkaisut
- valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionapuhakemukset ja tiliselvitykset
- Oy Veikkaus Ab:n, lääninhallitusten, Suomen Olympiayhdistys ry:n, Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry:n ja Tilastokeskuksen antamat tiedot

Tilastojulkaisun määräraha- ja kustannustiedot on yhdenmukaistettu käyttäen Tilastokeskuksen julkisten menojen hintaindeksiä (JMI 2000 = 100) ja rakennuskustannusindeksiä (RKI 2000 = 100). Tilastojulkaisun on laatinut yhteiskuntatieteen maisteri Mikko Lång kesän ja syksyn 2005 aikana. Työn koordinoijana on toiminut ylitarkastaja Timo Oravainen.

Opetusministeriön liikuntayksiköstä saa tarvittaessa tarkempia tietoja aineistosta. Julkaisua koskevia kehitys- ja parannusehdotuksia otetaan vastaan.

Helsingissä syksyllä 2005

Liikuntayksikkö

Timo Oravainen
Ylitarkastaja

1 Veikkausvoittovarot

Merkittävä osa suomalaisen taiteen, urheilun, tieteiden ja nuorisotyön tuesta rahoitetaan Oy Veikkaus Ab:n toiminnasta kertyvillä varoilla. Veikkausvaroilla on vuodesta 1995 alkaen tuettu myös kunnallista kirjastotoimintaa, jonka valtionosuus aiemmin rahoitettiin suoraan yleisistä budjettivaroista. Vuonna 2004 veikkausvoittovaroja jaettiin yhteensä noin 376 miljoonaa euroa.

Taidetta on tuettu veikkausvoittovaroilla vuodesta 1957 lähtien, ja nykyisin se on suurin tuensaaja. Vuonna 2004 taiteen ja kulttuurin osuus veikkausvaroista oli kirjastomäärärahat mukaan lukien 49,8 prosenttia eli 187,5 miljoonaa euroa. Kirjastoille maksettavat valtionosuudet on tarkoitettu siirtämään asteittain takaisin suoraan yleisistä budjettivaroista rahoitettaviksi siten, että vuoden 2009 jälkeen veikkausvaroja ei enää käytettäisi kirjastojen valtionosuuksiin. Veikkausvaroista maksettavien kirjastomäärärahojen vähentyminen ei ole vaikuttanut taiteen saamaan kokonaistukeen.

Urheilu ja liikuntakasvatus ovat alkuperäiset veikkausvarojen saajat vuodelta 1940. Vuoden 1956 veikkausvarojen käyttöä määrittävän asetuksen muutoksella säädettiin, että liikunta saa varoista 60 prosenttia ja loput 40 prosenttia jaetaan tieteeseen, taiteeseen ja nuorisotyön kesken. Vuonna 1982 annetun

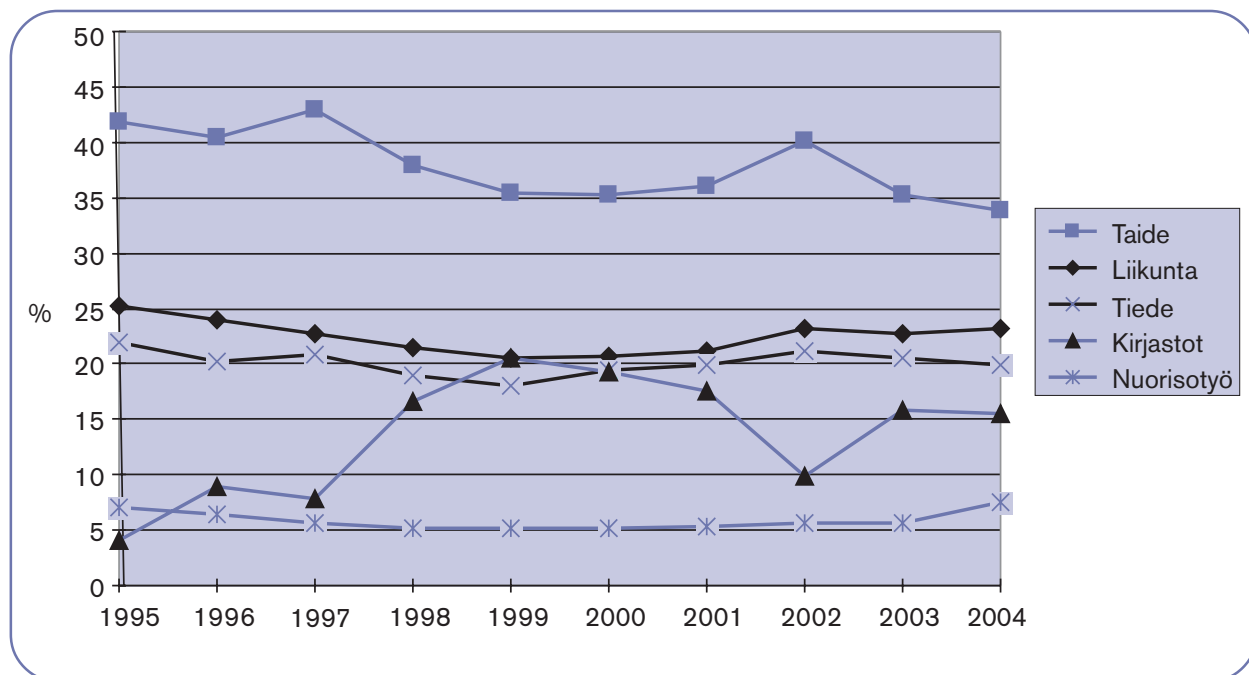
asetuksella raha-arpa- ja veikkauspeliä ylijäämän käyttämisestä (725/1982) urheilun ja liikuntakasvatuksen osuudeksi määrättiin 36,6 prosenttia. Asetusta muutettiin vuonna 1992 poistamalla määräykset urheilun ja liikuntakasvatuksen prosenttiosuudesta. Tämän seurauksena urheilun prosenttiosuus pieneni vähitellen siten, että vuonna 2001 se oli enää noin 21 prosenttia, eli 81,7 miljoonaa euroa.

Vuoden 2002 alusta tuli voimaan tullut uusi arpajaislaki, joka sisältää keskeiset säännökset arpajaisien toimeenpanosta ja toimeenpanon valvonnasta, arpajaisien tuottojen tilittämisestä ja käyttötarkoituksista sekä tuottojen valvonnasta. Veikkausvoittovarojen tuoton jakamisesta säädettiin arpajaislain säätämisen yhteydessä oma lakinsa. Lain mukaan veikkaus- ja vedonlyöntipeliä sekä raha-arpajaisien tuotot käytetään urheilun, liikuntakasvatukseen, tieteeseen, taiteeseen ja nuorisotyön tukemiseen. Tuotosta 25 % käytetään urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen, 9 % nuorisotyön edistämiseen, 17,5 % tieteeseen edistämiseen ja 38,5 % taiteeseen edistämiseen. Lisäksi 10 % tuotosta käytetään ko. tarkoituksiin valtion talousarviossa vuosittain tarkemmin päätettävällä tavalla. Prosenttiosuuksiin siirrytään asteittain vuodesta 2003 alkaen. Vuonna 2004 liikunnan osuus veikkausvoittovaroista oli 22,4 %.

1.1 Edunsaajien määrärahat veikkausvoittovaroista 1995–2004 (milj. €)

Vuosi	Kirjastot	Tiede	Taide	Liikunta	Nuorisotyö	Yhteensä
1995	11,5	62,2	118,6	71,3	19,8	283,4
1996	26,2	59,3	118,1	70,3	18,8	292,7
1997	26,1	70,2	144,0	76,1	18,9	335,3
1998	59,2	67,2	134,9	76,3	18,1	355,8
1999	76,3	67,0	131,4	76,0	19,4	370,2
2000	73,8	74,5	135,0	79,0	19,9	382,2
2001	67,2	75,9	137,3	80,7	20,3	381,4
2002	35,5	76,2	144,2	83,3	20,3	359,5
2003	58,6	75,8	130,1	83,9	20,7	369,1
2004	59,0	75,7	128,6	88,1	28,6	380,0

1.2 Edunsaajien määrärahojen prosenttiosuuksien kehitys veikkausvoittovaroista 1995–2004

2 Valtion liikuntamäärärahat

Liikuntamäärärahat osoitetaan pääosin veikkaus- ja raha-arpajaispelien voittovaroista ja lisäksi pieneltä osin budjettivaroista. Opetusministeriö jakaa tukea esimerkiksi urheilujärjestöille, liikunnan koulutukseen ja tutkimukseen, liikuntapaikkarakentamiseen, urheilijoiden apurahoihin, kuntien liikuntatoimintaan, liikunnan kansainväliseen yhteistyöhön ja muihin liikunnan toimintoihin.

Taulukoissa 2.1 - 2.9 esitetyt tiedot valtion liikuntamäärärahoista käsittävät talousarviotietoja ja tilinpäätöstietoja. Viimeksi mainittuihin sisältyy talousarviomäärärahojen lisäksi myös lisätalousarviossa mahdollisesti myönnettyt määrärahat sekä ns. säästövaroista irrotetut määrärahat. Vuosien 1995-2003 määrärahat on muutettu vuoden 2004 raharvoon julkisten menojen hintaindeksin avulla.

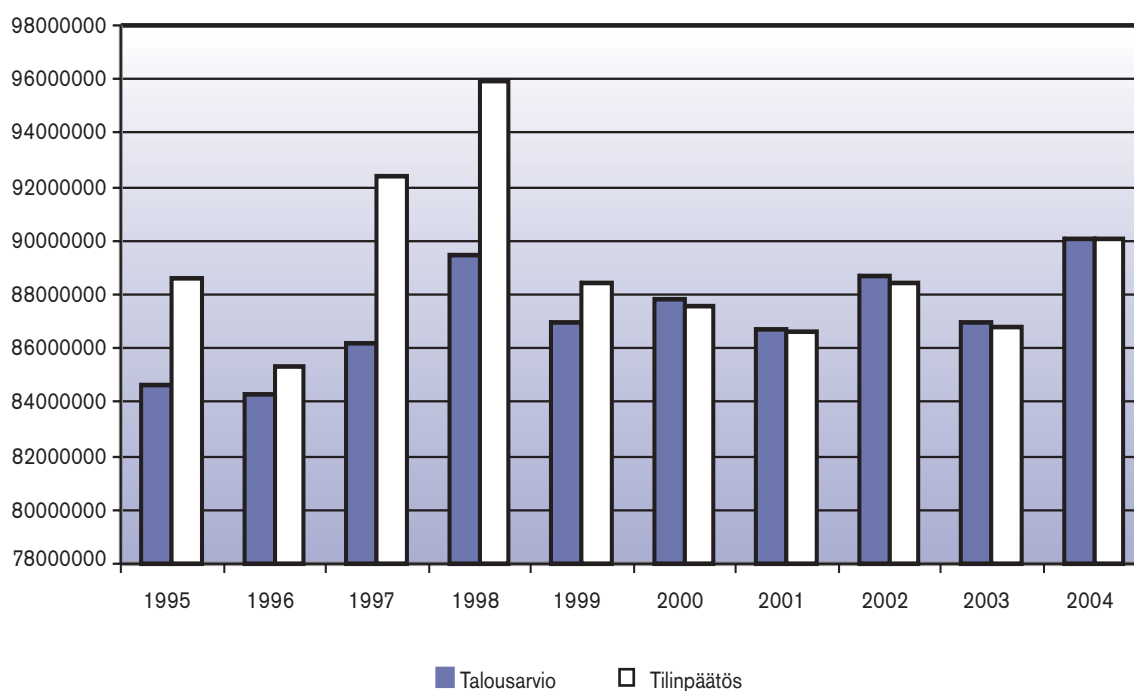
2.1 Valtion liikuntamäärärahojen kehitys 1995–2004 (€)

Vuosi	Talousarvio	Tilinpäätös	Indeksikorjatut määrärahat
1995	70 030 257	73 279 480	88 594 891
1996	71 014 661	71 902 416	85 309 147
1997	73 324 386	78 657 157	92 416 426
1998	77 866 973	83 506 622	95 969 113
1999	77 002 992	78 277 783	88 446 579
2000	80 089 072	79 894 392	87 572 366
2001	81 691 062	81 621 752	86 638 014
2002	84 559 000	84 374 309	88 472 281
2003	85 857 000	85 745 351	86 822 554
2004	90 089 000	90 043 195	90 043 195

2.1.1 Liikuntamäärärahoihin käytetyt budjettivarat 1995–2004 (milj. €)

Vuosi	Budjettivarat	Indeksikorjatut budjettivarat	Osuus liikuntamäärärahoista
1995	2,0	2,4	2,7 %
1996	1,6	1,9	2,2 %
1997	2,6	3,1	3,3 %
1998	7,2	8,3	8,6 %
1999	2,2	2,5	2,8 %
2000	0,9	1,0	1,1 %
2001	0,9	1,0	1,1 %
2002	1,0	1,0	1,2 %
2003	1,9	1,9	2,2 %
2004	1,9	1,9	2,1 %

2.2 Valtion liikuntamäärärahojen indeksikorjattu kehitys 1995–2004 (€) (julkisten menojen hintaindeksi, lähde: Tilastokeskus)

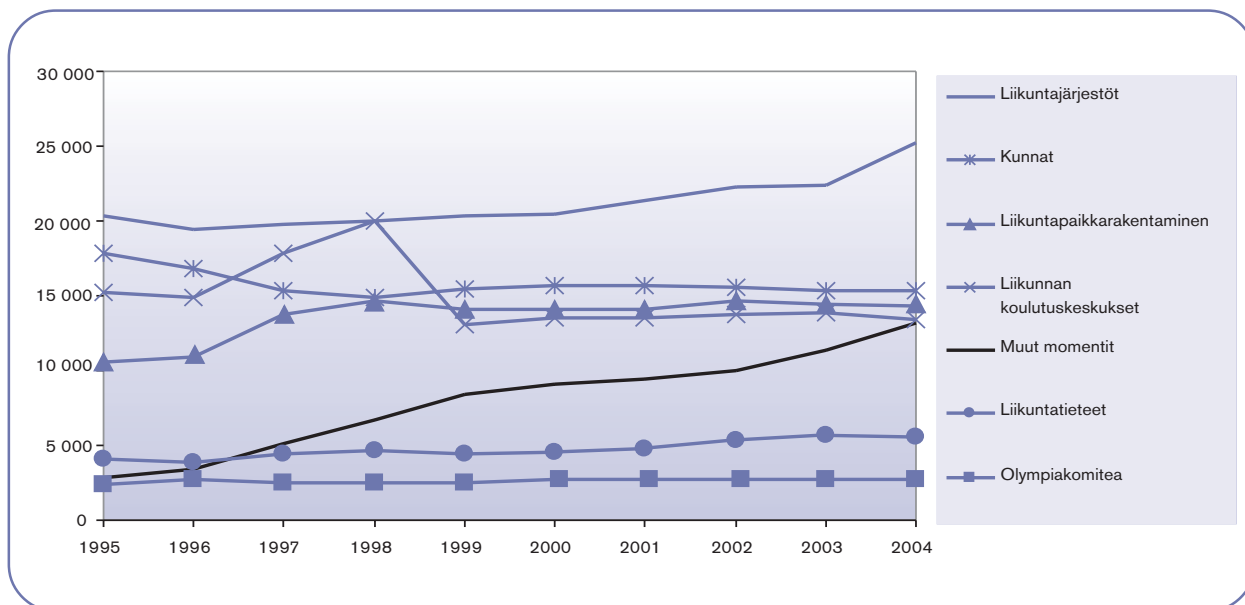

2.3 Valtion liikuntamäärärahojen jakautuminen 1995–2004 (tilinpäätöstiedot, 1 000 €)

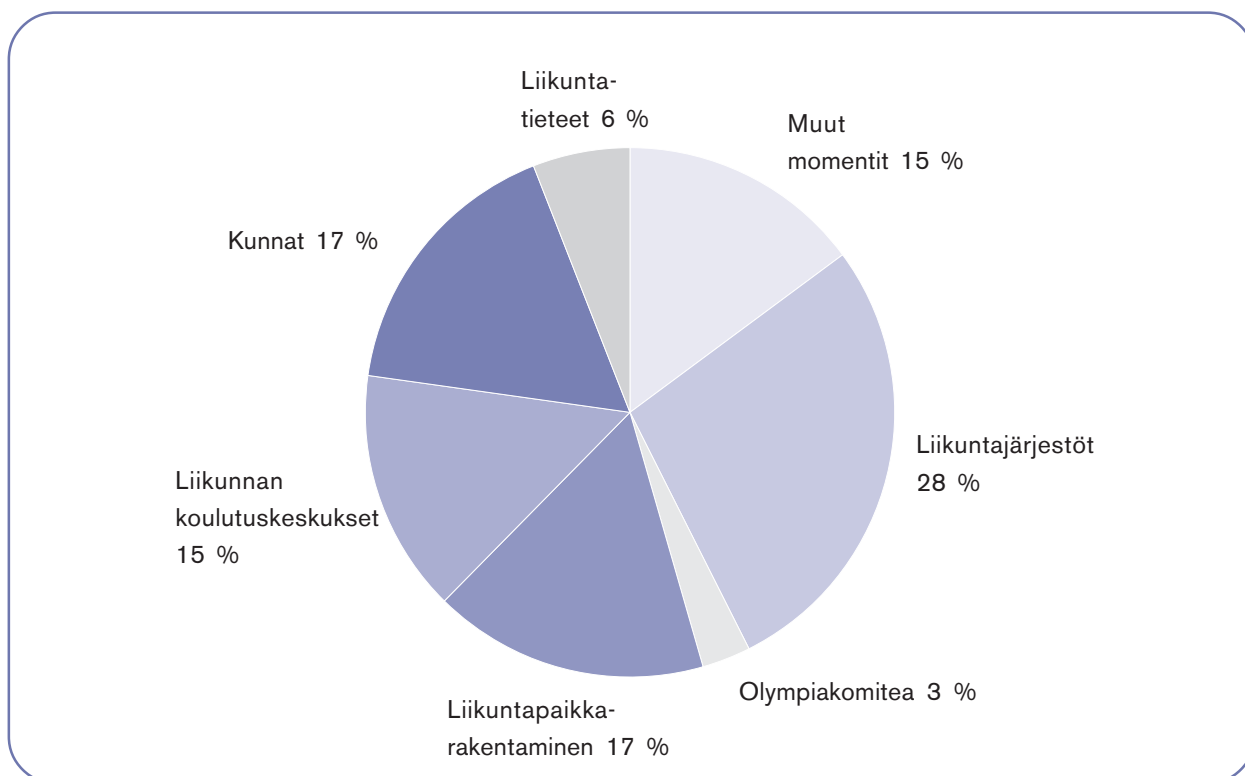
Määrärahojen jakautuminen	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Liikuntajärjestöt	20 351	19 392	19 787	19 964	20 317	20 401	21 354	22 301	22 434	25 258
Olympiakomitea	2 422	2 691	2 472	2 523	2 523	2 691	2 758	2 758	2 758	2 758
Liikuntapaikka- rakentaminen	10 596	10 932	13 741	14 649	14 105	14 072	14 044	14 638	14 386	14 371
Liikunnan koulutus- keskukset	15 171	14 869	17 808	20 055	13 016	13 470	13 558	13 747	13 832	13 407
- valtionapu toimintaan	14 178	13 692	16 230	17 109	10 997	11 220	11 801	11 189	11 030	11 182
- rakentamisavustukset	992	1 177	1 578	2 946	2 018	2 250	1 758	2 056	2 802	2 225
Kuntien liikuntatoimi	17 878	16 778	15 347	14 891	15 410	15 637	15 708	15 547	15 363	15 395
Liikuntatieteet	4 037	3 861	4 408	4 691	4 457	4 559	4 779	5 344	5 665	5 625
Muut momentit*	2 826	3 378	5 093	6 734	8 450	9 064	9 421	10 039	11 307	13 229
Yhteensä	73 279	71 902	78 657	83 507	78 278	79 894	81 622	84 374	85 745	90 043

* Sisältää mm. lasten ja nuorten liikuntaohjelman ja iltapäivätoiminnan tuen, urheilijoiden apurahat ja valmentajien tuet, sekä tuen liikunnan terveysohjelmalle.

2.4 Valtion liikuntamäärärahojen indeksikorjattu kehitys 1995–2004 (tilinpäätöstiedot, 1 000 €)

2.5 Valtion liikuntamäärärahojen jakautuminen vuonna 2004

2.6 Huippu-urheilun valtionavustukset 1995–2004

	Olympia- komitea	Paralympia- komitea	Urheilijoiden ja valmen- tajien apurahat	Suomen Antidoping- toimikunta ADT ry	Muut *	Kilpa- ja huippu- urheilun keskus KIHU	Yhteensä	Yhteensä (Indeksi- korjattu)
1995	2 424 934	2 523		312 830	454 107	723 208	3 917 602	4 736 380
1996	2 691 007	213 599	420 470	312 830	706 389	723 208	5 067 503	6 012 375
1997	2 472 363	192 743	420 470	312 830	841 781	723 208	4 963 394	5 831 626
1998	2 522 819	220 326	420 470	565 111	684 693	723 208	5 136 627	5 903 215
1999	2 522 819	269 100	504 564	565 111	538 201	740 027	5 139 822	5 807 519
2000	2 691 007	285 920	622 295	649 205	555 020	740 027	5 543 475	6 076 211
2001	2 758 282	336 376	622 295	649 205	555 020	770 301	5 691 480	6 041 263
2002	2 758 000	337 000	622 000	1 204 000	555 000	770 300	6 246 300	6 549 676
2003	2 758 000	363 000	622 000	1 204 000	555 000	770 300	6 272 300	6 351 098
2004	2 758 000	383 300	762 000	1 204 000	555 000	789 900	6 452 200	6 452 200

* pitää sisällään mm. arvokilpailut, Euro-Cupit ja Suomessa järjestettyjen kisojen tappiontakuu

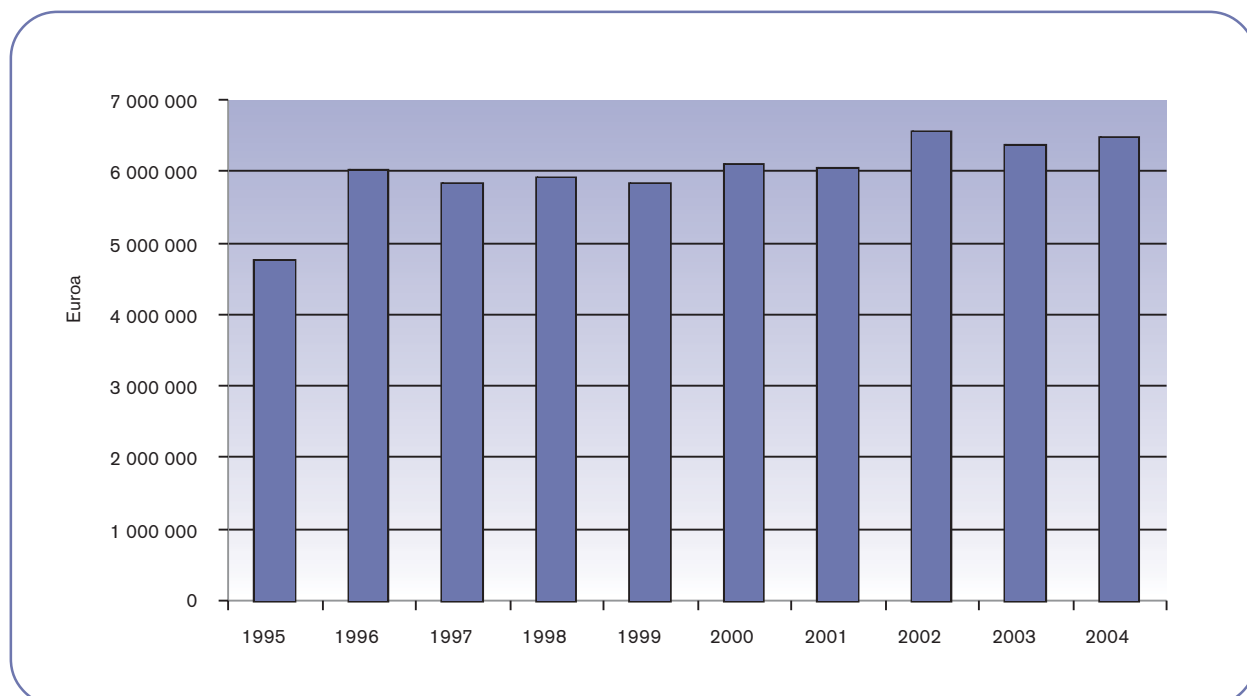
Kasvun huippu-urheilun valtionavustusten kokonaissummassa ovat pääasiallisesti aiheuttaneet Paralympiakomitean perustaminen, urheilijoiden ja valmentajien apurahamenetelmän luominen ja antidopingtoiminnan avustusten kasvu.

Paralympiakomitea perustettiin vuonna 1994 laaja-alaiseksi erityisryhmien huippu-urheilujärjestöksi. Valtionavustusta se on saanut perustamisestaan lähtien.

Urheilijoiden ja valmentajien apurahoja opetusministeriö on jakanut vuodesta 1996 alkaen. Apuraha pohjautuu valtioneuvoston periaatepäätökseen tukijärjestelmän luomisesta huippu-urheilijoille ja heidän henkilökohtaisille valmentajilleen. Alun perin Atlantan ja Naganon olympialaisiin tähdännyt järjestelmä muutettiin nykyiseen muotoonsa opetusministeriön päätöksellä vuonna 1999.

Antidopingtoiminnan rahoituksen kehitys on eritelty taulukossa 2.8.

2.7 Huippu-urheilun valtionavustusten indeksikorjattu kehitys 1995–2004

2.8 Antidopingtoimintaan myönnetty määräraha 1995–2004* (€)

Antidopingtyötä on tuettu valtionavustuksin 1980-luvulta lähtien, jolloin siitä vastaamaan perustettiin Kansallinen Dopingtoimikunta. Vuonna 1990 antidopingtoiminta siirtyi Liikuntalääketieteen ja testauslaitoksen (LIITE ry) yhteyteen perustetulle Suomen Antidopingtoimikunnalle. Omaksi yhdistykseksi Antidopingtoimikunta eriyttiin vuonna 2001. Dopingin vastaisen työn selkiyttämiseen tähdännyt organisaatiomuutos perustui Opetusministeriön asettaman Lahden hiihdon MM-kilpailujen ns. dopingskandaalia tutkineen työryhmän ehdotukseen. Työryhmän ehdotuksen pohjalta antidopingtyötä tehostettiin organisaatiouudistuksen ohella myös kasvattamalla sen saamaa valtionapua merkittävästi.

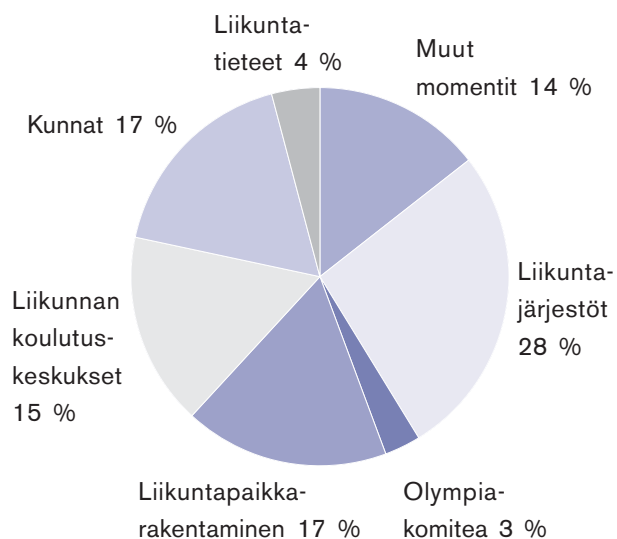
Antidopingtoimikunnan vuoden 2004 erillisyavustukset sisältävät 275 000 euron avustuksen laboratoriolaitteiden hankintaan Helsingin yleisurheilun MM-kilpailuja varten.

Vuosi	Toiminta-avustus	Muutos edelliseen %	Erillisavustukset
1995	312 830	10,65	
1996	312 830	0,00	13 455
1997	312 830	0,00	16 819
1998	565 111	44,64	75 685
1999	565 111	0,00	
2000	649 205	12,95	55 502
2001	649 205	0,00	33 638
2002	1 204 000	46,08	
2003	1 204 000	0,00	
2004	1 204 000	0,00	278 700

* Vuosina 1990 - 2001 Liikuntalääketieteen ja testaustoiminnan edistämisyhdistys LIITE ry, vuodesta 2002 Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry

2.9 Liikuntaan budjetoidut määrärahat 2005 (€)

	euroa	%
Liikuntajärjestöt	25 258 300	28
Olympiakomitea	2 758 000	3
Liikuntapaikkarakentaminen	14 371 000	16
Liikunnan koulutuskeskukset	15 334 720	17
Veikkausvoittovarot	13 409 720	
Budjettivarat	1 925 000	
Kunnat	15 395 500	17
Liikuntatieteet	3 933 200	4
Muut momentit	13 038 280	14
Yhteensä	90 089 000	100

3 Kuntien liikuntatoimi

Liikuntapalvelut ovat peruspalveluja, joille julkisen hallinnon on luotava edellytyksiä. Julkisen vallan – siis myös kuntien – liikuntaan liittyvät tehtävät on määritelty vuonna 1999 voimaan tulleessa uudessa liikuntalaissa, jonka mukaan kuntien "tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveysttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät".

Kunnalle myönnetään valtionosuutta liikuntatoiminnan käyttökustannuksiin asukasluvun mukaan. Valtionosuus on 37 % euromäärästä, joka saadaan

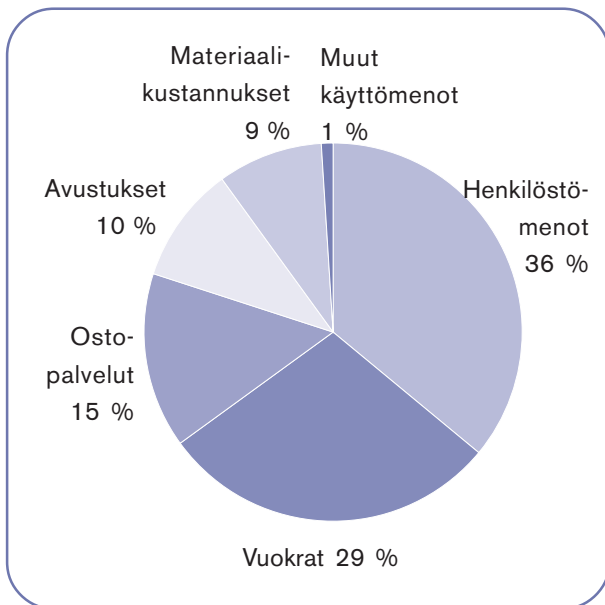
kertomalla kunnan asukasmäärä liikuntatoimintaa varten asukasta kohden määrätyllä yksikköhinnalla. Vuonna 2004 liikunnan yksikköhinta oli 10,80 euroa asukasta kohden. Kuntien liikuntatoiminnan valtionosuudet maksetaan veikkausvoittovaroista valtion urheilubudjetista. Valtionosuus kattaa noin 4 % kuntien liikuntatoiminnan käyttökustannuksista.

Maamme 29 000 liikuntapaikasta 70 % on kuntien omistamia. Opetusministeriö tukee kuntien liikuntapaikkojen rakentamista ja peruskorjausta liikuntalain ja kuntien opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain perusteella harkinnanvaraisten avustusten järjestelmällä.

3.1 Valtionapu kuntien liikuntatoimelle 1994–2003 (1000 €)

Vuosi	Vos-peruste euroa/as	Vos	Kuntien liikuntatoimi				
			Liikuntatoimen käyttö- kustannukset	Vos:n osuus käyttö- kustan- nuksista	Investoinnit liikuntaan ja ulkoiluun	Valtionapu investoin- teihin	Valtion- avun osuus inv. %
1994	15,0	20 047	321 283	6,2 %	42 736	7 249	17,0
1995	14,3	17 878	337 501	5,3 %	76 333	7 902	10,4
1996	14,3	16 778	346 600	4,8 %	84 454	8 518	10,1
1997	10,1	15 347	342 505	4,5 %	96 196	9 032	9,4
1998	10,4	14 891	347 220	4,3 %	79 944	10 209	12,8
1999	10,8	15 410	359 416	4,3 %	77 680	9 091	11,7
2000	10,8	15 637	379 631	4,1 %	91 005	9 768	11,0
2001	10,8	15 717	398 831	3,94 %	99 000	9 967	10,0
2002	10,8	15 493	368 307	4,21 %	102 381	9 292	9,1
2003	10,8	15 396	427 500	3,60 %	112 915	8 795	7,8

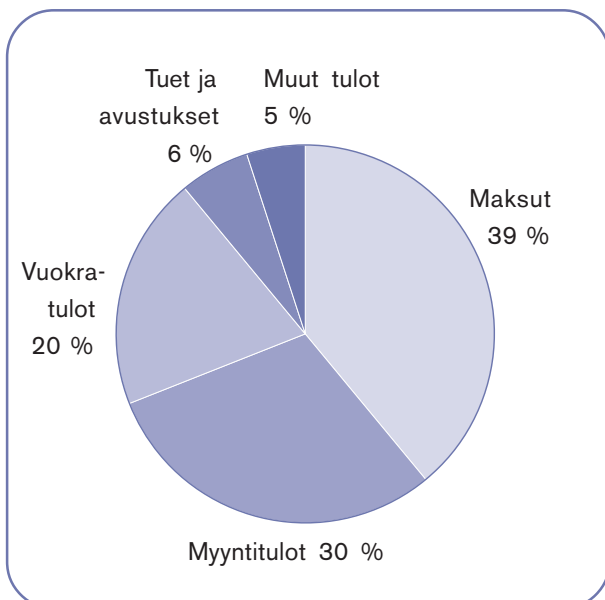
3.2 Kuntien liikuntatoimen käyttötalous 2003

3.2.2 Kuntien liikuntatoimen käyttötaloudet tuotot vuonna 2003

Kuntien liikuntatoimen käyttötalouden 74 miljoonan euron tulot muodostuvat myyntituloista, maksuista, vuokratuloista, avustuksista, tuista ja muista tuloista. Näistä suurin tulonlähde ovat maksut, 29 miljoonaa euroa. Maksut voivat kunnista riippuen koostua muun muassa uimahallien, liikuntahallien ja muiden liikuntapaikkojen käyttömaksuista. Myyntitulot ovat 23 miljoonaa euroa ja vuokratulot 14 miljoonaa euroa. Avustuksien ja tukien kautta kunnat rahoittavat liikuntatoimintaa 4,5 miljoonalla eurolla. Loput tuloista, noin 4 miljoonaa euroa, tulevat muista tuloista.

3.2.1 Kuntien liikuntatoimen käyttötalouden menot vuonna 2003

3.3 Kuntien liikuntatoimen käyttötalouden kustannusten jakautuminen kuntaryhmittäin 1994-2003 (1000 €)

Vuosi	Kaupunkimaiset kunnat				Taajaan asutut kunnat				Maaseutumaiset kunnat			
	Menot	Tulot	Netto €/as	Muutos %	Menot	Tulot	Netto €/as	Muutos %	Menot	Tulot	Netto €/as	Muutos %
1994	229 757	32 973	66,8		37 325	4 119	40,7		54 201	4 116	37,5	
1995	242 823	40 426	67,9	1,8	39 162	4 011	43,2	6,2	55 515	4 596	38,3	2,2
1996	248 809	39 857	69,5	2,2	46 638	5 210	46,3	7,0	51 153	4 020	38,2	-0,4
1997	250 016	45 453	66,8	-3,9	43 634	6 374	43,6	-5,8	48 855	6 146	35,5	-7,0
1998	250 525	45 222	66,4	-0,5	46 415	7 022	46,1	5,8	50 279	6 089	37,2	4,7
1999	261 024	46 545	68,6	3,3	46 778	6 900	46,8	1,5	51 614	6 624	37,7	1,4
2000	277 166	49 516	72,5	5,6	48 897	7 658	48,9	4,7	53 569	7 040	39,2	4,0
2001	292 095	51 246	75,0	3,5	54 493	7 829	52,0	6,2	52 243	6 272	42,0	7,2
2002	301 857	54 522	77,0	2,7	56 794	8 176	55,0	5,8	53 732	6 607	42,0	0,0
2003	313 576	58 346	79,0	2,6	57 526	8 912	55,0	0,0	56 398	7 535	45,0	7,1
1993-2003				18,3				35,1				20,0

4 Liikuntapaikat

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha avustusten myöntämiseksi liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatoimien perustamishankkeisiin. Avustuksilla edistetään erityisesti laajojen käyttäjäryhmien tarpeisiin tarkoitettujen liikuntapaikkojen rakentamista, hankkimista, peruskorjaamista ja varustamista. Avustusta myönnetään ensisijaisesti kunnalle tai kuntayhtymälle sekä kunnan tai kuntayhtymän määräämisvallassa olevalle yhteisölle. Avustusta voidaan myöntää myös muille yhteisöille.

Edellä tarkoitetuista valtionavustuksista on voimassa mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa säädetään perustamishankkeiden valtionavustuksesta. Ministeriön on liikuntapaikkarakentamiseen avustuksia myöntäessään pyydettävä asianomaisen lääninhallituksen ja valtion liikunta-neuvoston lausunto.

Valtion talousarvioesityksen mukaisesti liikuntapaikkarakentamisen painopisteinä ovat uimahallien peruskorjaukset ja lähiliikuntapaikat. Liikuntapaikkojen rakentamisen valtakunnallinen rahoitussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Rahoitussuunnitelmassa nimetään ennakoivasti hankkeet, joita opetusministeriö varautuu avustamaan seuraavina neljänä vuotena edellyttäen, että rahoituskehys säilyy arvioitun suuruisena.

Avustusluvut sisältävät liikuntapaikkarakentamiseen liittyvät kehittämis- ja tutkimustoimintaan myönnetty avustukset, joita vuonna 2004 myönnettiin 670 000 euroa, sekä vuoteen 1999 asti suunnituskarttojen valmistukseen myönnetty avustukset.

Taulukossa esitetyn vuoden 2004 avustussumman lisäksi opetusministeriö myönsi samana vuonna 4 200 000 euroa Olympiastadionin peruskorjaamiskuluihin.

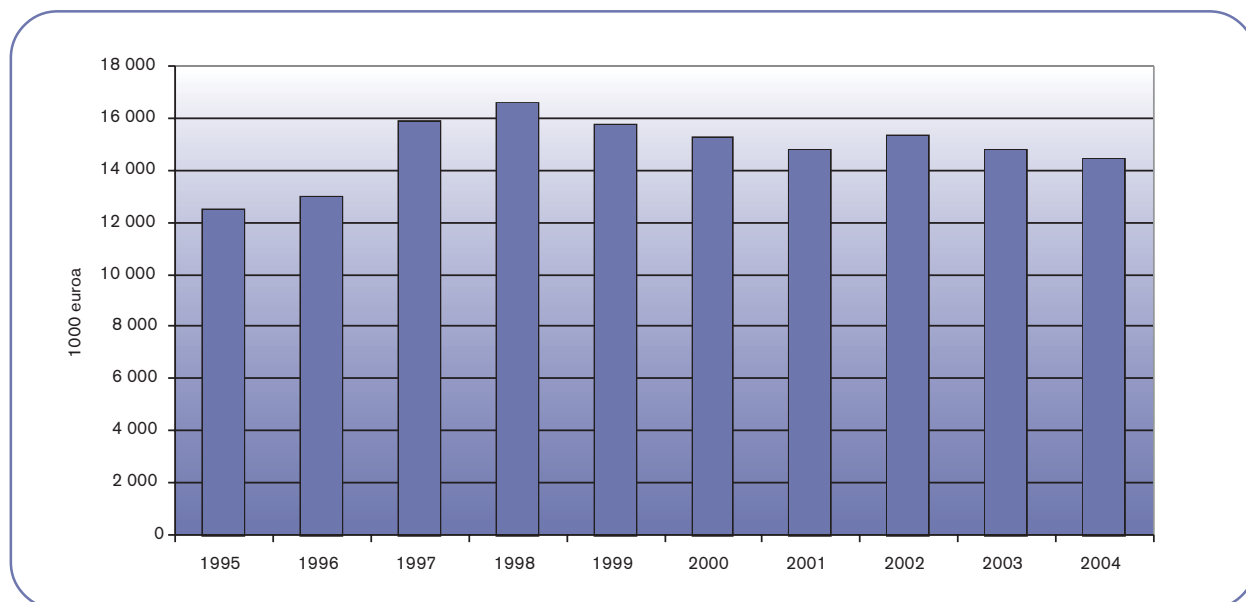
Vuosien 1995–2003 avustukset on muutettu vuoden 2004 rahanarvoon rakennuskustannusindeksin avulla.

4.1 Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetty avustukset 1995–2004 (1 000 €)

Vuosi	Avustukset	Indeksikorjatut avustukset
1995	10 596	12 449
1996	10 932	12 944
1997	13 741	15 883
1998	14 649	16 555
1999	14 105	15 722
2000	14 072	15 238
2001	14 044	14 773
2002	14 680	15 310
2003	14 387	14 738
2004	14 371	14 371

* Lisäksi olympiastadionin peruskorjaukseen 4 200 000

4.2 Liikuntapaikkarakentamiseen myönnettyjen avustusten indeksikorjattu kehitys vuosina 1995–2004

4.3 Valtionavustukset liikuntapaikkojen perustamishankkeiden rakennuskustannuksiin vuosina 2003 ja 2004 (1 000 €)

Liikuntapaikkojen perustamishankkeiden valtionavustuksia jaettaessa etusijalla ovat laajoja käyttäjäryhmiä palvelevat liikuntapaikat, joiden uudisrakentamisen lisäksi tukien jaossa huomioidaan myös jo olemassa olevien liikuntapaikkojen kunnossapito- ja nykyaikaistamistarpeet. Rakentamisessa etusijalla ovat taloudellisuuden ohella liikuntapaikkojen toiminnallinen, tekninen ja esteettinen laatu sekä liikuntaesteettömyys. Tarkemmin liikuntarakentamisen tavoitteista ja menetelmistä kerrotaan Valtion liikuntaneuvoston rakentamisjaoston julkaisemassa Liikuntapaikkarakentamisen suunta 2004 -asiakirjassa.

Vuonna 2004 suurin osa valtionavusta myönnettiin uima-, jää- ja liikuntahallien peruskorjauksiin. Suurimman yksittäisen avustuksen, 641 000 euroa, sai jalkapallo- ja salibandyhalli Esport Arenan rakentaminen.

Lääni	Opetusministeriö Avustukset				Lääninhallitukset Avustukset				Yhteensä Avustukset			
	2003		2004		2003		2004		2003		2004	
	euro	%	euroa	%	euroa	%	euroa	%	euroa	%	euroa	%
Etelä-Suomi	2 690	30,59	2 971	33,0	1 670	34,8	1 635	34,1	4 360	32,1	4 606	33,4
Länsi-Suomi	2 600	29,56	3 320	36,9	1 670	34,8	1 635	34,1	4 270	31,4	4 955	35,9
Itä-Suomi	1 085	12,34	1 180	13,1	500	10,4	500	10,4	1 585	11,7	1 680	12,2
Oulu	1 310	14,89	1 320	14,7	520	10,8	530	11,0	1 830	13,5	1 850	13,4
Lappi	210	2,39	200	2,2	440	9,2	500	10,4	650	4,8	700	5,1
Valtakunnalliset hankkeet	900	10,23							900	6,6		
Yhteensä	8 795	100	8 991	100	4 800	100	4 800	100	13 595	100	13 791	100

4.4 Liikuntapaikkarakentamista koskevien hakemusten ja myönnettyjen avustusten määrät vuosina 2003 ja 2004

Lääni	2003				2004			
	Hakemuksia		Myöntöjä		Hakemuksia		Myöntöjä	
	Lääni	OPM	Lääni	OPM	Lääni	OPM	Lääni	OPM
Etelä-Suomi	74	25	44	8	50	19	44	8
Länsi-Suomi	82	15	50	6	65	16	52	7
Itä-Suomi	22	9	15	4	21	9	12	2
Oulu	44	6	16	3	27	8	14	3
Lappi	31	3	17	2	37	1	13	1
Valtakunnalliset hankkeet		4		2				
Yhteensä	253	62	142	25	200	53	135	21

5 Valtakunnalliset ja alueelliset liikunnan koulutuskeskukset

Suomessa on 11 valtakunnallista ja kolme alueellista liikunnan koulutuskeskusta. Niiden tehtävänä on antaa liikunta-alan ammatillista koulutusta ja palvelu urheiluseuroja ja liikuntajärjestöjä järjestämällä erilaista vapaaehtoisten valmentajien, ohjaajien ja johtajien koulutusta. Lisäksi ne järjestävät valmennustoimintaa sekä antavat alan täydentävää opetusta. Urheiluopistot järjestävät myös tavallisille liikunnanharrastajille tarkoitettua liikunnan ja terveiden elämäntapojen opetusta.

Vuoden 1999 alusta voimaan tullut uusi koulutuslainsäädäntö koskee myös liikunnan koulutuskeskuksia. Koulutusta ja sen rahoitusta urheiluopistoissa ohjaavat laki ammatillisesta koulutuksesta (630/1998), laki ammattikorkeakoulutuksesta (255/1998), laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998), laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (635/1998) ja näihin lakeihin liittyvät asetukset.

Seuraavassa esitettävät tiedot koskevat vapaata sivistystyötä liikunnan koulutuskeskusten toiminnassa.

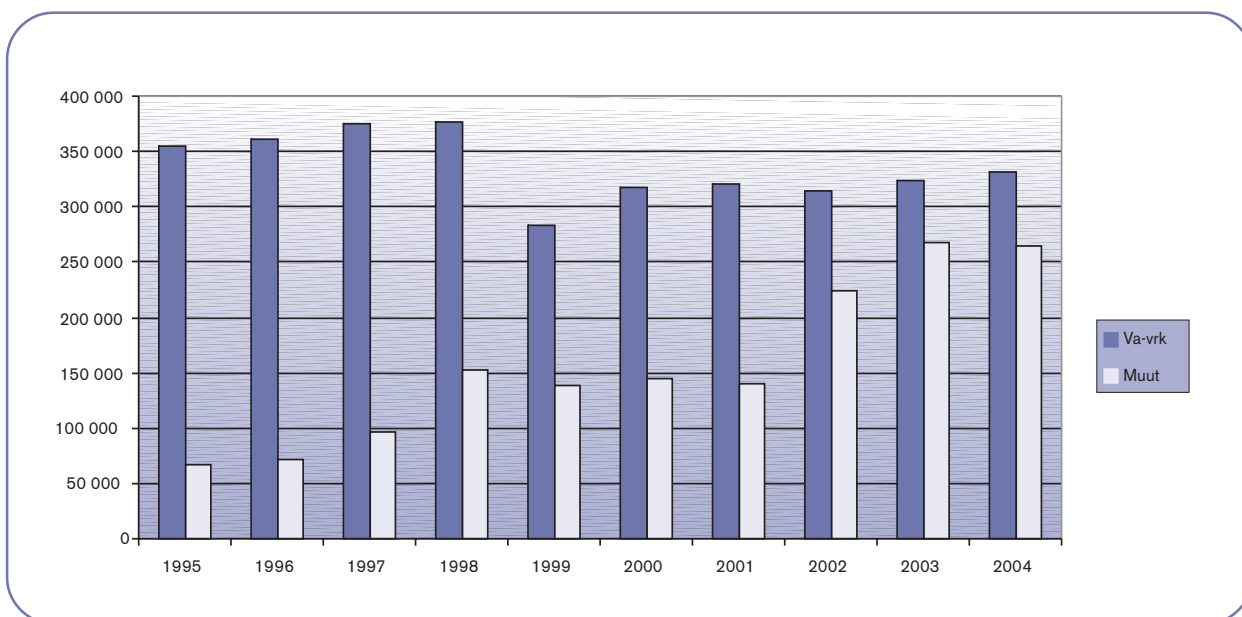
5.1 Valtakunnalliset liikunnan koulutuskeskukset

Vuosien 1995-1999 käyttökustannukset sisältävät suoriteperusteisen käyttökustannusten valtionosuuden, harkinnanvaraisen lisäavustuksen ja vuokraarvon pääomakorvaukset. Vuodesta 1999 lähtien ei harkinnanvaraisia lisäavustuksia ole jaettu. Käyttökustannusten valtionosuuden perusteena käytetään suoritteiden määrää sekä suoritteille vahvistettavia keskimääräisiä yksikköhintoja. Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten vapaan sivistystyön suoritteena on käytetty vuoden 1993 valtionosuusudistuksesta lähtien opiskelijavuorokautta. Vuonna 1999 voimaan tulleen koulutuslainsäädännön uudistuksen seurauksena valtionapukelpoiseen opiskelijavuorokausiin sisältyvät vain vapaan sivistystyön vuorokaudet, ei siis ammatillinen koulutus. Suoritekohtaisten yksikkökustannusten laskennassa on käytetty koulutuskeskusten ilmoittamia valtionapukelpoisia toteutuneita opiskelijavuorokausia.

5.1.1 Käyttökustannusten valtionosuus ja opiskelijavuorokaudet vuosina 1995–2004

Valtionosuus Vuosi	Milj. €	Toteutetut opiskelijavuorokaudet			Toteutettujen vrk:en mukaan €/Va-vrk
		Va-vrk	Muut	Yht.	
1995	12,23	355 590	66 984	422 574	34
1996	13,47	360 872	72 233	433 105	37
1997	14,90	375 017	95 794	470 811	40
1998	16,87	376 639	152 578	529 217	45
1999	10,75	284 028	137 869	421 897	38
2000	10,93	317 620	144 196	464 134	34
2001	11,31	319 947	140 320	460 267	35
2002	11,88	314 597	224 762	539 359	38
2003	11,99	323 331	268 115	591 446	37
2004	12,27	330 933	265 342	596 275	37

5.1.2 Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijavuorokausien kehitys vuosina 1993–2004

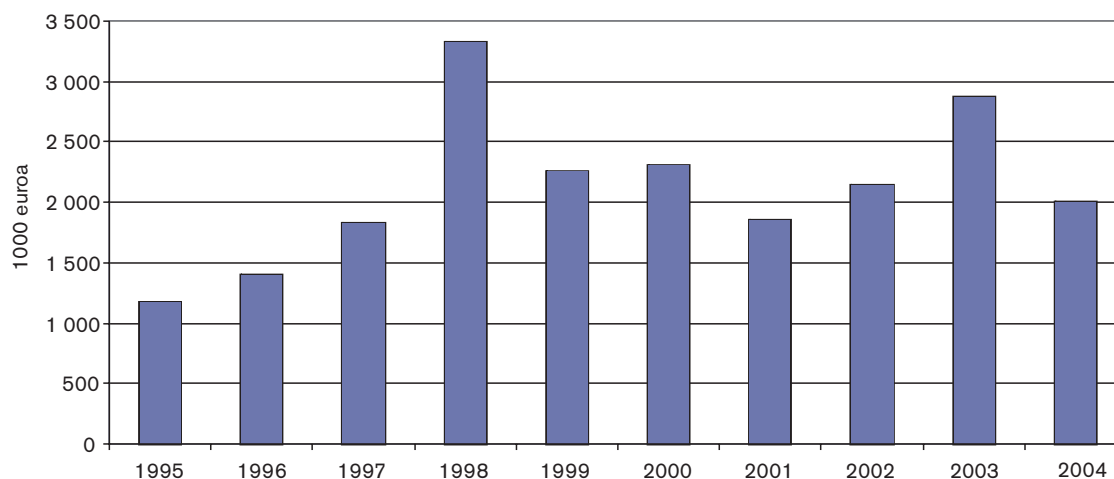
Lainsäädäntö (801/1992) on vuodesta 1993 alkaen antanut liikunnan koulutuskeskuksille mahdollisuuden kohentaa talouttaan järjestämällä valtion-apukelpoisen koulutuksen lisäksi myös muuta maksullista palvelutoimintaa, kuten työnantajien tilaamaa henkilöstökoulutusta. Maksullisen palvelutoiminnan osuus kaikista koulutusvuorokausista on kuvion tarkastelujaksolla kasvanut 16 prosentista 44 prosenttiin.

5.1.3 Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten investointiavustukset vuosina 1995–2004 (1 000 €)

Liikunnan koulutuskeskukset voivat saada vuosittain käyttökustannusavustusten lisäksi myös harkinnanvaraisia kokeilu- ja kehittämisavustuksia sekä perustamishankkeiden avustuksia. Taulukoissa 5.1.3 ja 5.1.4 vuosien 1995–2004 investointiavustukset on muutettu vuoden 2004 rahanarvoon rakennuskustannusindeksin avulla.

Vuosi	Veikkausvoittorahat	Indeksikorjatut avustukset
1995	992	1 166
1996	1 177	1 394
1997	1 578	1 825
1998	2 946	3 330
1999	2 018	2 249
2000	2 133	2 309
2001	1 758	1 849
2002	2 057	2 145
2003	2 802	2 870
2004	2 000	2 000

5.1.4 Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten investointiavustusten indeksikorjattu kehitys vuosina 1995-2004

5.1.5 Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten käyttökustannusten vapaan sivistystyön suoriteperusteinen valtionosuus sekä opiskelijavuorokaudet vuonna 2004

Valtakunnalliset liikunnan koulutuskeskukset	Valtion kokonaisrahoitus (€)	Opiskelijavuorokaudet						
		OPM:n päätös			Toteutuneet			
		suoriteper. vos/€	va-vrk	€/va-vrk	va-vrk	€/va-vrk	maksulliset vrk	kaikki vrk
Eerikkilän Urheiluopisto	957 513	957 513	20 285	47	28 281	34	6 146	38 061
Kisakallion Urheiluopisto	1 041 360	888 360	18 820	47	20 101	44	11 433	43 653
Kuortaneen Urheiluopisto	2 257 094	1 475 094	31 250	47	39 203	38	16 158	67 734
Lapin Urheiluopisto	468 829	438 829	10 090	43	15 017	29	80	36 771
Liikuntakeskus Pajulahti	1 800 743	1 244 743	26 370	47	37 441	33	9 094	67 310
Solvalla Idrottsinstitut	454 199	296 199	6 275	47	5 845	51	15 801	31 253
Suomen Urheiluopisto	2 537 448	2 447 948	51 860	47	73 083	33	39 544	136 817
Tanhuvaaran Urheiluopisto	1 524 678	1 165 678	24 695	47	28 691	41	2 274	40 561
Urheiluopisto Kisakeskus	923 906	912 906	19 340	47	19 423	47	2 912	24 337
Varalan Urheiluopisto	1 147 611	989 611	20 965	47	26 905	37	21 253	56 600
Vuokatin Urheiluopisto	1 478 069	1 399 569	29 650	47	36 943	38	13 182	53 178
Yhteensä	14 591 450	12 216 450	259 600		330 933		147 877	596 275
Keskiarvo				47		39		

Taulukossa 5.1.5 esitetään vapaan sivistystyön osalta valtion kokonaisrahoitus, johon sisältyy käyttökustannusten suoriteperusteinen valtionosuus, vuokra-arvon pääomakorvaukset sekä kokeilu- ja kehittämisyavustukset. Taulukossa esitetään myös suoriteperusteisen valtionosuuden perusteena käytettävät opiskelijavuorokaudet opetusministeriön päätöksen mukaan ja toteutuneet vapaan sivistystyön opiskelijavuorokaudet. Lisäksi taulukossa ilmoitetaan liikunnan koulutuskeskusten järjestämän maksullisen palvelutoiminnan toteutuneet vuorokaudet.

5.2 Alueelliset liikunnan koulutuskeskukset

Alueellisia liikunnan koulutuskeskuksia on kolme: Itä-Suomen Liikuntaopisto Joensuussa, Virpinien liikuntaopisto Haukiputaalla ja Norrvalla idrottsinstitut Vöyrissä.

Vapaan sivistystyön suoritteena on käytetty vuoden 1993 valtionosuusuudistuksesta lähtien opiskelijapäivää.

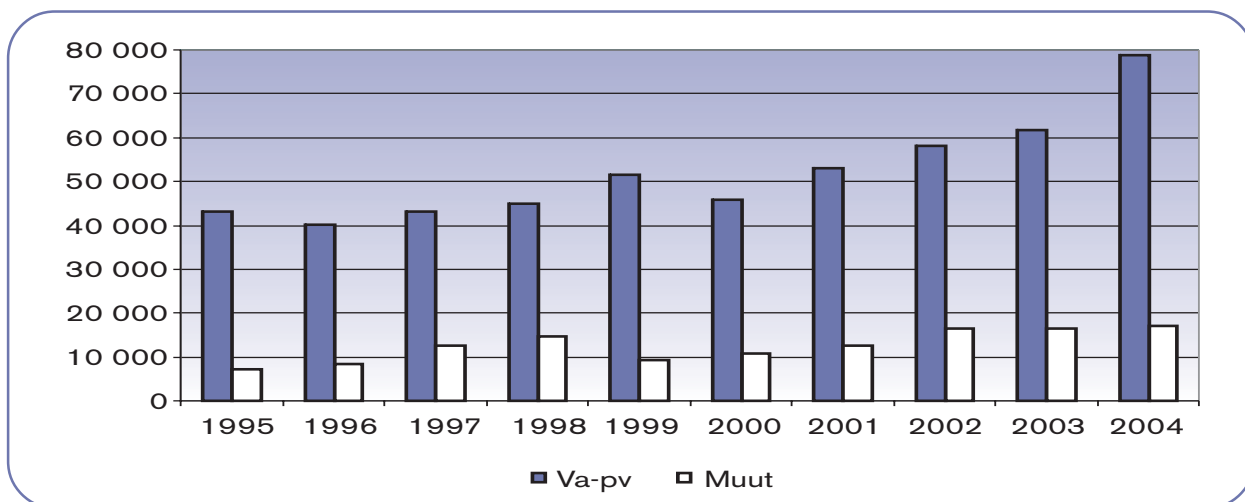
5.2.1 Valtionosuus ja opiskelijapäivät vuosina 1995-2004

Taulukossa 5.2.1 esitetään vapaan sivistystyön suoriteperusteisten käyttökustannusten valtionosuus sekä tiedot toteutuneista opiskelijapäivistä valtionapukelpoiset ja muut päivät eriteltynä. Suoritekohtaisten yksikkökustannusten laskennassa on käytetty koulutuskeskusten ilmoittamia valtionapukelpoisia toteutuneita opiskelijapäiviä.

Valtionosuus		Opiskelijapäivät			Toteutetut	Va-pv %-osuus kaikista
Vuosi	€	Va-pv	Muut	Yhteensä	€/Va-pv	
1995	216 626	43 271	7 213	50 484	5,0	86
1996	216 710	40 164	8 367	48 531	5,4	83
1997	215 911	43 230	12 541	55 771	5,0	78
1998	234 168	44 828	14 624	59 452	5,2	75
1999	260 859	51 576	9 215	60 791	5,1	85
2000	283 240	45 700	10 688	56 388	6,2	81
2001	452 156	53 091	12 715	65 806	8,5	81
2002	452 140	58 253	16 385	74 638	7,8	78
2003	490 620	61 743	16 614	78 357	7,9	79
2004	491 000	78 734	17 129	95 863	6,2	82

5.2.1. Valtionosuus ja opiskelijapäivät vuosina 1995-2004

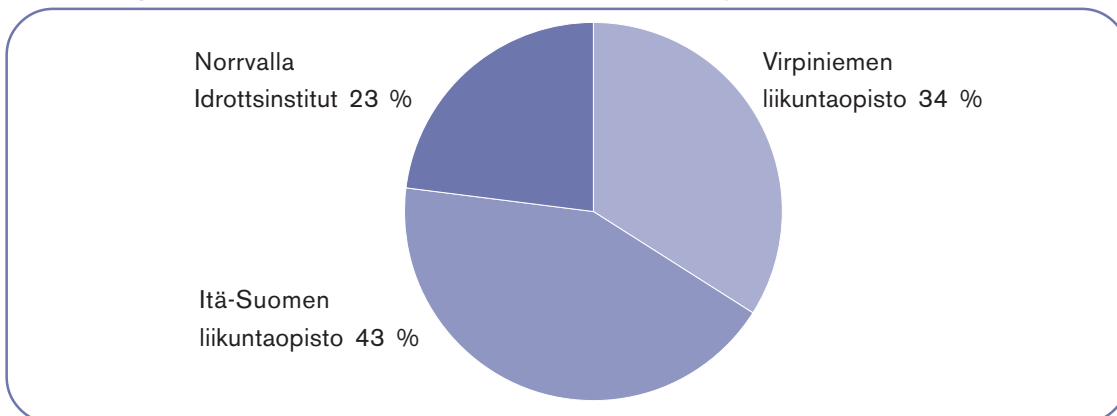
5.2.2 Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivien kehitys vuosina 1995-2004

5.2.3 Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten käyttökustannusten suoriteperusteinen valtionosuus sekä opiskelijapäivät vuonna 2004

Alueelliset liikunnan koulutuskeskukset	Valtionapu €	Opiskelijapäivät					
		OPM:n päätös		Toteutuneet			
		va-pv	€/va-pv	va-pv	€/va-pv	maksulliset pv	kaikki pv
Itä-Suomen liikuntaopisto	323 380	21 850	14,8	33 740	9,6	13 360	47 100
Norrvalle Idrottsinstitut	172 864	11 680	14,8	18 771	9,2	0	18 771
Virpiniemen liikuntaopisto	258 556	17 470	14,8	26 223	9,9	3 463	29 992
Yhteensä	754 800	51 000		78 734		16 823	95 863
Keskiarvo			14,8		9,6		

5.2.4 Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten käyttökustannusten suoriteperusteisen valtionosuuden (754 800 €) jakautuminen vuonna 2004

5.3 Liikunnan koulutuskeskusten opiskelijamäärät vuonna 2004

Koulutustyyppi	Valtakunnalliset opistot		Alueelliset opistot	
	n	%	n	%
Vapaan sivistystyön koulutus	113 000	54,2 %	52 8909	4,7 %
- lapsi- ja nuorisoliikunta	58 226		37 349	
- vammaisliikunta	1 401		578	
- kansalaisjärjestötoiminta	12 824		5 232	
- aikuisliikunta	31 530		6 617	
- huippu-urheilu	7 657		1 325	
- muut	1 362		1 789	
Ammatillinen peruskoulutus	581	0,3 %	581	1 %
- nuorisoasteen ammatillinen peruskoulutus	581		581	
- aikuisten ammatillinen peruskoulutus	0		0	
- vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus	0		0	
Ammatillinen lisäkoulutus	665	0,3 %	186	0,3 %
- tutkintoon tähtäävä koulutus	497		79	
- muu pitkäkestoinen lisäkoulutus	29		107	
- lyhytkestoinen ammatillinen täydennyskoulutus	139		0	
Maksullinen palvelutoiminta	94 214	45,2 %	2 181	3,9 %
- ammattikorkeakoulun tutkintotavoitteiden koulutus	208		0	
- työvoimapolitiittinen koulutus	16		71	
- oppisopimuskoulutus/teoriakurssit	297		297	
- työnantajan tilaama koulutus	14 798		1 813	
- urheiluseurojen ja liikuntajärjestöjen koulutus	37 986		0	
- muun lainsäädännön perusteella toteutettava koulutus	3 321		0	
- muut	37 588		0	
Yhteensä	208 460	100 %	55 838	100 %

Liikunnan koulutuskeskukset järjestävät neljän tyyppistä koulutusta: vapaan sivistystyön koulutusta, ammatillista peruskoulutusta, ammatillista lisäkoulutusta ja maksullista palvelutoimintaa.

Vapaan sivistystyön koulutus koostuu mm. kansalaisjärjestötoiminnasta, harrasteliikunnasta, kilpa- ja huippu-urheilutoiminnasta sekä erityisryhmien liikuntakoulutuksesta.

Ammatillista peruskoulutusta järjestää kahdeksan valtakunnallista liikunnan koulutuskeskusta. Liikunnan koulutuskeskuksissa suoritetaan liikunnan ohjauksen perustutkinto.

Liikunta-alan ammatillisen lisäkoulutuksen tutkintorakenteeseen kuuluvat seuraavat ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot: valmentajan erikoisammattitutkinto, liikuntapaikkojenhoitajan ammattitutkinto, liikuntapaikkamestarin erikoisammattitutkinto ja liikunnan ammattitutkinto.

Maksulliseen palvelutoimintaan kuuluu koulutuksen osalta mm. työnantajien tilaama henkilöstökoulutus.

Taulukossa 5.3.1 esitetään kunkin koulutustyyppin opiskelijamäärät valtakunnallisissa ja alueellisissa koulutuskeskuksissa.

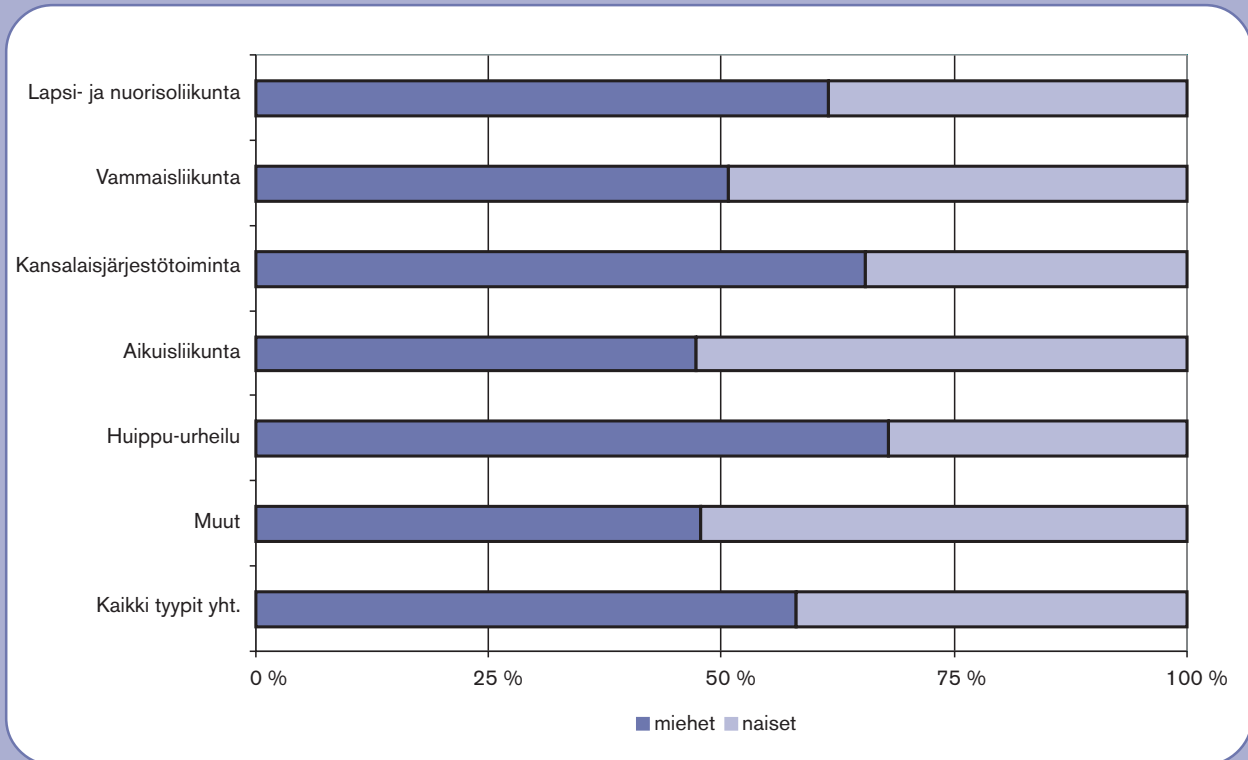
5.3.1 Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijamäärät koulustehtävittäin 2004

OPISTO	Vapaa sivistystyö		Ammatillinen peruskoulutus		Ammatillinen lisäkoulutus		Muu maksullinen palvelutoiminta		Yhteensä		
	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Kaikki
Eerikkilän Urheiluopisto	10 199	3 336	0	0	20	48	16 667	6 482	26 886	9 866	36 752
Kisakallion Urheiluopisto	3 517	4 624	52	51	0	0	4 986	2 482	8 555	7 157	15 712
Kuortaneen Urheiluopisto	7 731	4 790	28	31	74	17	6 822	4 543	14 655	9 381	24 036
Lapin Urheiluopisto	3 827	2 820	44	28	33	23	13	11	3 917	2 882	6 799
Liikuntakeskus Pajulahti	6 739	5 391	44	25	18	2	5 169	3 554	11 970	8 972	20 942
Solvalla Idrottsinstitut	1 003	1 026	29	14	4	10	5 961	5 223	6 997	6 273	13 270
Suomen Urheiluopisto	15 343	10 881	63	30	220	90	1 915	1 220	17 541	12 221	29 762
Tanhuvaaran Urheiluopisto	4 655	3 816	36	27	0	0	6 114 *		4 691	3 843	14 648
Urheiluopisto Kisakeskus	3 581	3 665	0	0	8	18	1 439	1 419	5 028	5 102	10 130
Varalan Urheiluopisto	3 077	3 122	43	46	22	27	6 876	8 358	10 018	11 553	21 571
Vuokatin Urheiluopisto	5 962	3 889	0	0	19	29	3 193	1 767	9 174	5 685	14 859
YHTEENSÄ	65 634	47 360	339	252	418	264	53 041	35 059	119 432	82 935	208 481
%-osuus	58	42	57	43	61	39	60	40	59	41	100

* Tanhuvaaran urheiluopisto ei ole eritellyt maksullista palvelutoimintaansa, joten Tanhuvaaran luvut eivät sisälly miesten ja naisten yhteislukuihin.

Lopullisessa yhteisummassa Tanhuvaara on kuitenkin mukana.

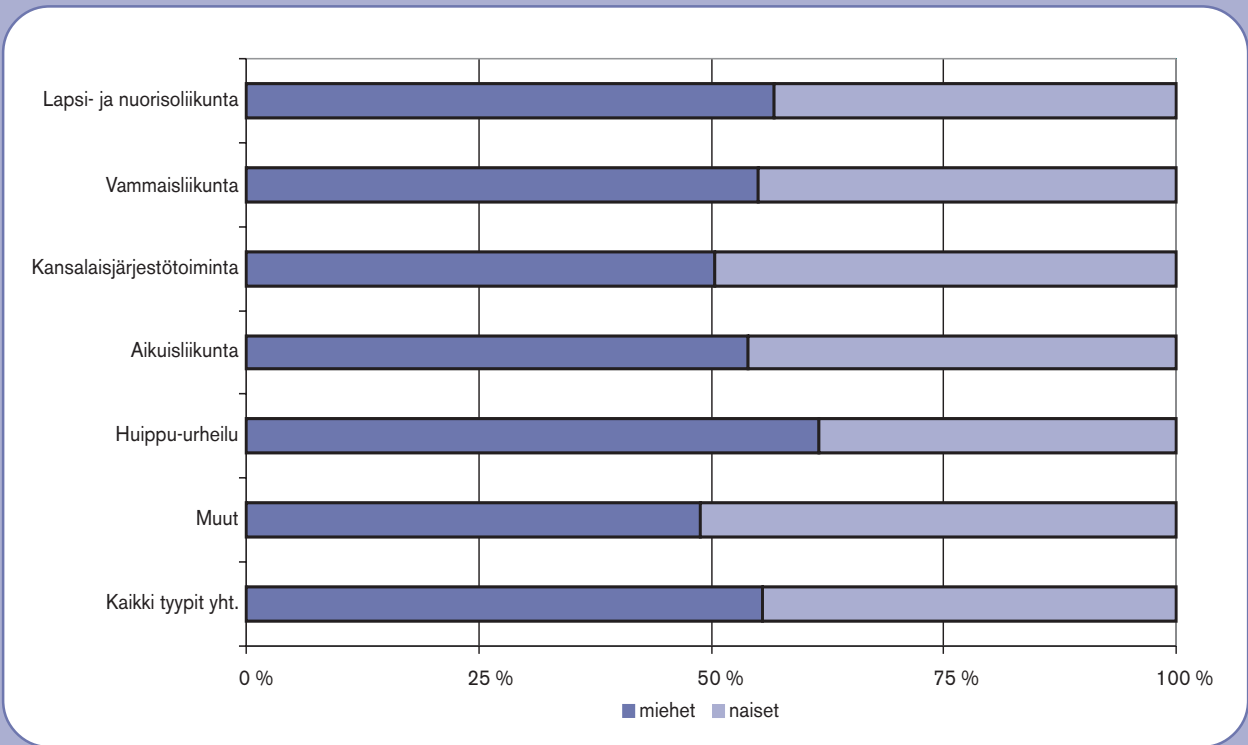
5.3.2 Nais- ja miesopiskelijoiden määrä valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten vapaan sivistystyön koulutuksessa vuonna 2004

5.3.3 Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijamäärät koulutustehtävittäin 2004

OPISTO	Vapaa sivistystyö		Ammatillinen peruskoulutus		Ammatillinen lisäkoulutus		Muu maksullinen palvelutoiminta		Yhteensä		
	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset	Kaikki
Itä-Suomen Liikuntaopisto	7448	6397	0	0	43	97	0	0	7491	6494	13985, 25,2 %
Virpinemen Liikuntaopisto	10436	9838	0	0	7	38	1200	1229	11643	11105	22748, 41,0 %
Norrvala Idrottsinstitut	11512	7259	0	0	0	0	0	0	11512	7259	18771, 33,8 %
YHTEENSÄ	29396	23494	0	0	50	135	1200	1229	30646	24858	55504
%-osuus	95,9	94,5	0,0	0,0	0,2	0,5	3,9	4,9	55,2	44,8	100

5.3.4 Nais- ja miesopiskelijoiden määrä alueellisten liikunnan koulutuskeskusten vapaa sivistystyön koulutuksessa vuonna 2004

6 Liikuntajärjestöt

Suomalainen liikuntakulttuuri perustuu suurelta osin kansalaistoimintaan. Maassamme toimii yli 7000 urheiluseuraa, ja niissä on yli 500 000 vapaaehtoista. Liikunta on selvästi suurin kansalaistoiminnan muoto Suomessa.

Opetusministeriö avustaa yli 130 valtakunnallista liikuntajärjestöä vuosittain myönnettävillä harkinnanvaraisilla valtionavustuksilla. Järjestöjen toiminnan tukemiseen tarkoitettun valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon, miten järjestö toimii liikuntalain tarkoituksen toteuttamiseksi. Liikuntalain mukaan järjestön tulee edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla. Lisäksi järjestön on liikunnan avulla edistettävä tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä tuettava kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävästä kehitystä. Myös antidopingtyö on kriiteerinä tärkeä.

6.1 Liikuntajärjestöille myönnetyt valtionavustukset 1995-2004 (€)

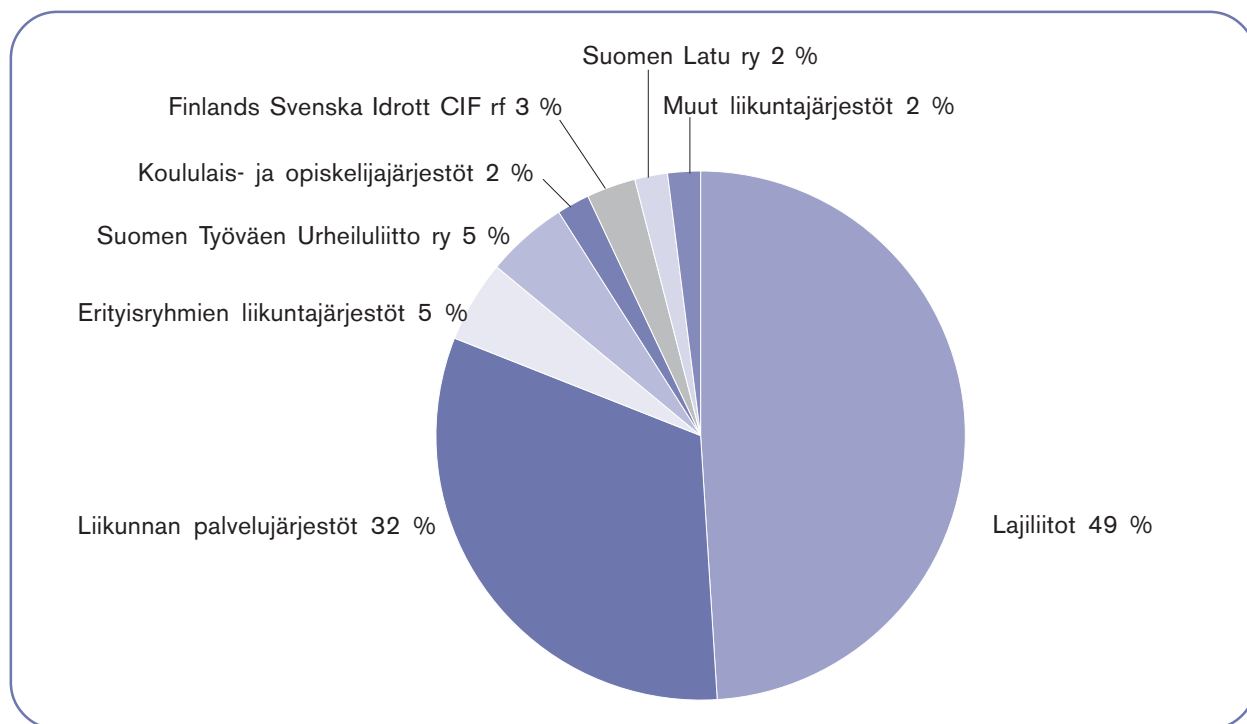
Vuosi	Valtionavustuksiin oikeuttavat menot	Valtion-avustukset	Avustuksen reaaliarvo	Reaalimuutos ed.vuoteen	Avustus%	Va:n muutos edellisestä vuodesta
1995	49 669 931	20 350 739	24 604 044		41,0	
1996	52 699 332	19 392 068	23 007 861	-6,5 %	36,8	-4,7%
1997	58 442 109	19 787 310	23 248 646	1,0 %	33,9	2,0%
1998	61 739 601	19 963 907	22 943 311	-1,3 %	32,3	0,9%
1999	68 719 905	20 317 102	22 956 426	0,1 %	29,6	1,8%
2000	63 369 522	20 401 195	22 361 782	-2,6 %	32,2	0,4%
2001	59 366 882	21 528 055	22 851 113	2,2 %	36,3	5,5%
2002	77 935 585	22 301 000	23 384 136	2,3 %	28,6	3,6%
2003	70 942 050	22 434 000	22 715 834	-2,9 %	31,6	0,6%
2004	77 797 437	22 861 000	22 861 000	0,6 %	29,4	1,9%

* Lukuihin eivät sisälly SLU ja Olympiakomitea

6.2 Liikuntajärjestöjen valtionavustukset järjestöryhmittäin 2003 ja 2004 (€)

Järjestöryhmä	Avustus			
	2003		2004	
	euroa	%	euroa	%
Varsinaiset liikuntajärjestöt				
Lajiliitot	13 172 700	49,8	13 339 500	49,9
Erityisryhmien liikuntajärjestöt	1 203 500	4,5	1 279 000	4,8
Koululais- ja opiskelijajärjestöt	496 000	1,9	496 000	1,9
Suomen Työväen Urheiluliitto ry	1 345 500	5,1	1 345 500	5,0
Finlands Svenska Idrott CIF rf	723 900	2,7	723 900	2,7
Suomen Latu ry	500 000	1,9	508 000	1,9
Muut liikuntajärjestöt	610 200	2,3	637 800	2,4
Liikunnan palvelujärjestöt				
Valtakunnalliset palvelujärjestöt	5 800 500	21,9	5 800 500	21,7
Alueelliset liikuntajärjestöt	2 616 700	9,9	2 616 700	9,8
Vuonna 2003 tulleet uudet hakijat				
Suomen Cheerleadingliitto ry			5 000	0,0
Suomen CP-liitto ry			1 600	0,0
Suomen Oriental Moodo -liitto ry			5 500	0,0
Yhteensä	26 469 000	100,0	26 759 000	100,0

6.2.1 Liikuntajärjestöjen valtionavustukset järjestöryhmittäin 2004

6.3 Valtionavustusta saaneet liikuntajärjestöt järjestöryhmittäin vuosina 1998–2004

Järjestöryhmä	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Varsinaiset liikuntajärjestöt							
Lajiliitot	72	72	73	71	71	70	70
Erityisryhmien liikuntajärjestöt	11	13	13	14	12	13	13
Koululais- ja opiskelijajärjestöt	4	4	4	4	4	4	4
Suomen Työväen Urheiluliitto ry	1	1	1	1	1	1	1
Finlands Svenska Idrott CIF rf	1	1	1	1	1	1	1
Suomen Latu ry	1	1	1	1	1	1	1
Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry	1	1	1	1	1	1	1
Muut liikuntajärjestöt	15	15	16	16	16	16	15
Liikunnan palvelujärjestöt							
Valtakunnalliset palvelujärjestöt	5	5	5	5	5	5	5
Alueelliset liikuntajärjestöt	12	13	15	15	15	15	15
Vuonna 2003 tulleet uudet hakijat							
Suomen Cheerleadingliitto ry							1
Suomen CP-liitto ry							1
Suomen Oriental Moodo -liitto ry							1
Yhteensä	123	126	130	129	127	127	129

6.4 Liikuntajärjestöjen valtionavustukset järjestöittäin 2003 ja 2004 (€)

Järjestöryhmä/järjestö	2003	2004	%-muutos	
I VARSINAISET LIIKUNTAJÄRJESTÖT				
1. Lajiliitot				
1	Autourheilun Kansallinen Keskusliitto ry	200 000	200 000	0,00
2	Suomen Aikidoliitto ry	27 000	27 000	0,00
3	Suomen Amerikkalaisen Jalkapallon Liitto ry	30 000	30 000	0,00
4	Suomen Ampumaurheiluliitto ry	340 000	355 000	4,41
5	Suomen Ampumahiihtoliitto ry	90 000	90 000	0,00
6	Suomen Baseball ja Softball Liitto ry	5 000	5 000	0,00
7	Suomen Biljardiliitto ry	30 000	30 000	0,00
8	Suomen Castingliitto ry	6 700	6 700	0,00
9	Suomen Curlingliitto ry	25 200	25 200	0,00
10	Suomen Dartsliitto ry	25 000	25 000	0,00
11	Suomen Golfliitto ry	340 000	340 000	0,00
12	Suomen Hiihtoliitto ry	748 700	790 000	5,52
13	Suomen Hockeyliitto ry	27 000	27 000	0,00
14	Suomen Ilmailuliitto ry	95 000	95 000	0,00
15	Suomen ITF Taekwon-Do ry	5 200	5 200	0,00
16	Suomen Jousiampujain Liitto ry	45 400	45 400	0,00
17	Suomen Judoliitto ry	140 000	150 000	7,14
18	Suomen Jääkiekkoliitto ry	900 000	900 000	0,00
19	Suomen Jääpalloliitto ry	76 000	76 000	0,00
20	Suomen Kanoottiliitto ry	80 000	80 000	0,00
21	Suomen Karateliitto ry	137 000	137 000	0,00
22	Suomen Kaukalopallounioni ry	105 000	105 000	0,00
23	Suomen Keilailuliitto ry	148 000	155 000	4,73
24	Suomen Keskusshakkiliitto ry	26 500	26 500	0,00
25	Suomen Kiipeilyliitto ry	25 000	27 000	8,00
26	Suomen Koripalloliitto ry	475 000	475 000	0,00
27	Suomen Kyykkäliitto ry	8 000	8 000	0,00
28	Suomen Käsipalloliitto ry	79 000	79 000	0,00
29	Suomen Lentopalloliitto ry	574 000	580 000	1,05
30	Suomen Liitokiekkoliitto ry	15 000	15 000	0,00
31	Suomen Luisteluliitto ry	145 000	145 000	0,00
32	Suomen Miekkaileilyliitto ry	28 000	28 000	0,00
33	Suomen Moottoriliitto ry	159 000	159 000	0,00
34	Suomen Nappulaliigaliitto ry*	0	0	-
35	Suomen Muay Thai-liitto ry	0	10 000	-

Järjestöryhmä/järjestö	2003	2004	%-muutos
36 Suomen Nykyaikaisen viisiottelun liitto ry	32 000	32 000	0,00
37 Suomen Nyrkkeilyliitto ry	125 000	125 000	0,00
38 Suomen Painiliitto ry	170 000	170 000	0,00
39 Suomen Painonnostoliitto ry	115 000	115 000	0,00
40 Suomen Palloliitto ry	1 340 000	1 340 000	0,00
41 Suomen Pesäpalloliitto ry	405 000	405 000	0,00
42 Suomen Pétanque-Liitto ry	26 000	26 000	0,00
43 Suomen Potkunyrkkeilyliitto ry	17 000	20 000	17,65
44 Suomen Purjehtijaliitto ry	180 000	180 000	0,00
45 Suomen Pyöräilyunioni ry	100 000	100 000	0,00
46 Suomen Pöytätennisliitto ry	80 000	80 000	0,00
47 Suomen Ratagolfliitto ry	13 000	13 000	0,00
48 Suomen Ratsastajainliitto ry	350 000	360 000	2,86
49 Suomen Ringeteliitto ry	92 000	100 000	8,70
50 Suomen Saappaanheittoliitto ry	4 000	4 000	0,00
51 Suomen Salibandyliitto ry	500 000	515 000	3,00
52 Suomen Soutuliitto ry	60 000	60 000	0,00
53 Suomen Squashliitto ry	120 000	125 000	4,17
54 Suomen Sulkapalloliitto ry	148 000	155 000	4,73
55 Suomen Suunnistusliitto ry	585 000	585 000	0,00
56 Suomen Taekwondoliitto ry	68 000	68 000	0,00
57 Suomen Taidoliitto ry	22 000	22 000	0,00
58 Suomen Taitoluisteluliitto ry	140 000	145 000	3,57
59 Suomen Tanssiurheiluliitto ry	175 000	175 000	0,00
60 Suomen Tennisliitto ry	167 000	172 000	2,99
61 Suomen Tikkaurheiluliitto ry	21 000	21 000	0,00
62 Suomen Triathlonliitto ry	40 000	40 000	0,00
63 Suomen Uimaliitto ry	445 000	455 000	2,25
64 Suomen Urheiluliitto ry	783 000	820 000	4,73
65 Suomen Urheilusukeltajain liitto ry	86 000	86 000	0,00
66 Suomen Valjakkourheilijoiden Liitto ry	17 000	17 500	2,94
67 Suomen Veneilyliitto ry	100 000	100 000	0,00
68 Suomen Vesihiihtourheilu ry	3 000	3 000	0,00
69 Suomen Voimastoliitto ry	28 000	28 000	0,00
70 Suomen Voimistelu- ja Liikuntaseurat SVoLi ry	1 195 000	1 195 000	0,00
71 Suomen Voimisteluliitto ry	230 000	230 000	0,00
Yhteensä:	13 142 700	13 339 500	1,50

* Suomen Nappulaliigaliiton toiminta yhdistetty Suomen Palloliiton toimintaan

Järjestöryhmä / järjestö	2 003	2 004	%-muutos
2. Erityisryhmien liikuntajärjestöt			
1 Elinsiirtoväen liikuntaliitto ry	25 000	25 000	0,00
2 Epilepsialiitto ry	3 500	5 000	42,86
3 Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf	0	0	-
4 Hengitysliitto Heli ry	35 000	35 000	0,00
5 Mielenterveyden Keskusliitto ry	50 000	60 000	20,00
6 Näkövammaisten Keskusliitto ry	200 000	205 000	2,50
7 Sotainvalidien Urheiluliitto ry	0	0	-
8 Suomen Erityisryhmien Liikunta ry	22 000	40 000	81,82
9 Suomen Invalidien Urheiluliitto ry	440 000	440 000	0,00
10 Suomen Kehitysvammaisten Liikunta ja Urheilu ry	170 000	200 000	17,65
11 Suomen Kuurojen Urheiluliitto ry	160 000	165 000	3,13
12 Suomen MS-liitto ry	28 000	30 000	7,14
13 Suomen Parkinson-liitto ry	2 000	4 000	100,00
14 Suomen Reumaliitto ry	35 000	35 000	0,00
15 Suomen Sydänliitto ry	35 000	35 000	0,00
Yhteensä:	1 205 500	1 279 000	6,10
3. Koululais- ja opiskelijajärjestöt			
1 Koululiikuntaliitto ry	211 500	211 500	0,00
2 Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry	202 000	202 000	0,00
3 Suomen ammat. oppil. kulttuuri- ja urheiluliitto ry	81 000	81 000	0,00
4 Suomen Koulukotien Urheiluyhdistys ry	1 500	1 500	0,00
Yhteensä:	496 000	496 000	0,00
4. Suomen Työväen Urheiluliitto ry	1 345 500	1 345 500	0,00
5. Finlands Svenska Idrott CIF rf	723 900	723 900	0,00
6. Suomen Latu ry	500 000	508 000	1,60
7. Muut liikuntajärjestöt			
1 Kalottieurheilu ry (Urheilun kalottikeskus)	30 000	30 000	0,00
2 Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat	44 000	44 000	0,00
3 Reserviläisurheiluliitto ry	32 000	32 000	0,00
4 Suomen Erotuomarien Liitto ry	18 000	22 000	22,22
5 Suomen Liikunnanohjaajat ry	54 000	54 000	0,00
6 Suomen Liikuntapaikkojen Hoitajat ry	20 000	23 000	15,00
7 Suomen Liikuntatoimenjohtajat ry	3 500	3 500	0,00
8 Suomen Metsästäjäliitto ry	20 000	20 000	0,00
9 Suomen Monikulttuurinen Liikuntaliitto FIMU ry	8 000	8 000	0,00
10 Suomen NMKY:n Urheiluliitto ry	55 000	55 000	0,00
11 Suomen Sotilasurheiluliitto ry	42 000	42 000	0,00
12 Suomen Työpaikkaurheilu ry	3 000	3 000	0,00

Järjestöryhmä / järjestö	2 003	2 004	%-muutos
13 Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry	215 000	215 000	0,00
14 Suomen Valmentajat ry	22 000	22 000	0,00
15 Suomen Veteraaniurheiluliitto ry	23 000	43 500	89,13
16 Urheilutoimittajain Liitto ry	4 700	4 800	2,13
17 Työväen retkeilyliitto ry	16 000	16 000	0,00
Yhteensä:	486 200	637 800	31,18
Varsinaiset liikuntajärjestöt yhteensä:	18 051 800	18 329 700	1,54

II LIIKUNNAN PALVELUJÄRJESTÖT

1. Suomen Liikunta ja Urheilu ry	1 245 000	1 345 000	8,03
2. Nuori Suomi ry	756 500	756 500	0,00
3. Suomen Kuntourheiluliitto ry	678 000	685 000	1,03
4. Suomen Olympiayhdistys ry	2 758 000	2 758 000	0,00
5. Suomen Paralympiayhdistys ry	363 000	383 300	5,59
6. Alueelliset liikuntajärjestöt			
1 Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry	91 585	107 400	17,27
2 Etelä-Savon Liikunta ry	112 518	115 000	2,21
3 Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry	382 038	391 200	2,40
4 Hämeen Liikunta ja Urheilu ry	253 820	260 200	2,51
5 Kainuun Liikunta ry	130 835	107 400	-17,91
6 Keski-Pohjanmaan liikunta ry	104 668	133 900	27,93
7 Keski-Suomen Liikunta ry	146 535	150 100	2,43
8 Kymenlaakson Liikunta ry	104 668	107 400	2,61
9 Lapin Liikunta ry	130 835	134 000	2,42
10 Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry	392 505	402 600	2,57
11 Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry	219 803	225 000	2,36
12 Pohjois-Karjalan Liikunta ry	130 835	134 000	2,42
13 Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ry	164 852	168 800	2,39
14 Pohjois-Savon Liikunta ry	122 985	126 000	2,45
15 Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry	128 218	131 400	2,48
Yhteensä:	2 616 700	2 694 400	2,97
Liikunnan palvelujärjestöt yhteensä:	8 417 200	8 622 200	2,44

III VUONNA 2003 TULLEET UUDET HAKIJAT

1 Suomen Cheerleadingliitto ry		5 000	
2 Suomen CP-liitto ry		1 600	
3 Suomen Oriental Moodo-liitto ry		5 500	
Yhteensä:		12 100	
Kaikki liikuntajärjestöt yhteensä:	26 471 000	26 964 000	1,86

6.5 Liikuntajärjestöjen toimintamenot ja valtionavustukset järjestöittäin 2004 (€)

Järjestöryhmä/järjestö	Toiminnan kulut	Hyväksyttävät toiminta- menot	2 004 Valtion- avustus	Avustus toiminnan kulut	Julkinen tuki% hyväksytyt menot*
I VARSINAISET LIIKUNTAJÄRJESTÖT					
1. Lajiliitot					
1 Autourheilun Kansallinen Keskusliitto ry	1 517 911	1 489 335	200 000	13	13
2 Suomen Aikidoliitto ry	127 255	126 082	27 000	21	33
3 Suomen Amerikkalaisen Jalkapallon Liitto ry	256 889	239 772	30 000	12	13
4 Suomen Ampumaurheiluliitto ry	1 212 419	1 160 029	355 000	29	44
5 Suomen Ampumahiihtoliitto ry	531 467	533 245	90 000	17	27
6 Suomen Baseball ja Softball Liitto ry	26 371	20 321	5 000	19	43
7 Suomen Biljardiliitto ry	112 487	97 167	30 000	27	40
8 Suomen Castingliitto ry	9 062	8 068	6 700	74	83
9 Suomen Curlingliitto ry	78 468	75 948	25 200	32	61
10 Suomen Dartsliitto ry	285 109	197 587	25 000	9	15
11 Suomen Golfliitto ry	1 977 981	1 976 291	340 000	17	17
12 Suomen Hiihtoliitto ry	5 985 461	5 915 763	790 000	13	20
13 Suomen Hockeyliitto ry	44 709	44 442	27 000	60	61
14 Suomen Ilmailuliitto ry	865 900	842 866	95 000	11	45
15 Suomen ITF Taekwon-Do ry	32 633	23 269	5 200	16	22
16 Suomen Jousiampujain Liitto ry	115 552	89 372	45 400	39	51
17 Suomen Judoliitto ry	617 977	615 429	150 000	24	30
18 Suomen Jääkiekkoliitto ry	12 342 622	11 106 421	900 000	7	9
19 Suomen Jääpalloliitto ry	270 091	200 012	76 000	28	48
20 Suomen Kanoottiliitto ry	225 089	224 716	80 000	36	49
21 Suomen Karateliitto ry	233 882	231 413	137 000	59	61
22 Suomen Kaukalopallounioni ry **			105 000		
23 Suomen Keilailuliitto ry	645 787	516 918	155 000	24	32
24 Suomen Keskusshakkiliitto ry	90 213	70 163	26 500	29	51
25 Suomen Kiipeilyliitto ry	151 157	141 386	27 000	18	25
26 Suomen Koripalloliitto ry	2 698 275	2 643 356	475 000	18	21
27 Suomen Kyykkäliitto ry	20 187	20 187	8 000	40	48
28 Suomen Käsipalloliitto ry	391 467	380 956	79 000	20	26
29 Suomen Lentopalloliitto ry	2 919 981	2 845 934	580 000	20	24
30 Suomen Liitokiekkoliitto ry	108 087	96 163	15 000	14	42
31 Suomen Luisteluliitto ry	531 923	527 989	145 000	27	41
32 Suomen Miekkaileilyliitto ry	49 401	49 785	28 000	57	56
33 Suomen Moottoriliitto ry	629 400	624 752	159 000	25	25
34 Suomen Muay Thai-liitto ry	26 074	21 618	10 000	38	56
35 Suomen Nykyaikaisen 5-ottelun Liitto ry	61 918	61 409	32 000	52	83
36 Suomen Nyrkkeilyliitto ry	239 307	232 904	125 000	52	65
37 Suomen Painiliitto ry	471 914	472 388	170 000	36	57

Järjestöryhmä/järjestö	Toiminnan kulut	Hyväksyttävät toiminta- menot	2 004 Valtion- avustus	Avustus toiminnan kulut	Julkinen tuki% hyväksytyt menot*
38 Suomen Painonnostoliitto ry	170 065	169 036	115 000	68	76
39 Suomen Palloliitto ry	9 164 714	7 358 240	1 340 000	15	19
40 Suomen Pesäpalloliitto ry	995 481	982 076	405 000	41	48
41 Suomen Pétanque-Liitto ry	73 550	66 815	26 000	35	49
42 Suomen Potkunyrkkeilyliitto ry	99 695	99 467	20 000	20	20
43 Suomen Purjehtijaliitto ry	1 015 322	997 297	180 000	18	30
44 Suomen Pyöräilyunioni ry	211 167	202 944	100 000	47	51
45 Suomen Pöytätennisliitto ry	153 659	152 312	80 000	52	53
46 Suomen Ratagolfliitto ry	34 936	18 698	13 000	37	70
47 Suomen Ratsastajainliitto ry	1 900 424	1 714 411	360 000	19	26
48 Suomen Ringeteliitto ry	404 361	379 746	100 000	25	34
49 Suomen Saappaanheittoliitto ry	7 496	4 928	4 000	53	81
50 Suomen Salibandyliitto ry	2 929 772	1 693 593	515 000	18	33
51 Suomen Soutuliitto ry	189 752	180 145	60 000	32	48
52 Suomen Squashliitto ry	159 575	159 415	125 000	78	83
53 Suomen Sulkapalloliitto ry	417 099	413 329	155 000	37	45
54 Suomen Suunnistusliitto ry	1 555 216	1 382 124	585 000	38	45
55 Suomen Taekwondoliitto ry	272 327	270 733	68 000	25	36
56 Suomen Taidoliitto ry	77 751	77 590	22 000	28	61
57 Suomen Taitoluisteluliitto ry	1 511 911	1 449 851	145 000	10	13
58 Suomen Tanssiurheiluliitto ry	376 687	375 682	175 000	46	47
59 Suomen Tennisliitto ry	835 188	815 026	172 000	21	23
60 Suomen Tikkaurheiluliitto ry	32 933	31 035	21 000	64	68
61 Suomen Triathlonliitto ry	63 410	63 106	40 000	63	68
62 Suomen Uimaliitto ry	1 295 053	1 291 002	455 000	35	35
63 Suomen Urheiluliitto ry	5 458 963	4 427 485	820 000	15	27
64 Suomen Urheilusukeltajain liitto ry	419 258	419 391	86 000	21	23
65 Suomen Valjakkourheilijoiden Liitto ry	21 256	21 185	17 500	82	83
66 Suomen Veneilyliitto ry	356 847	353 051	100 000	28	33
67 Suomen Vesihiihtourheilu ry	4 211	4 211	3 000	71	71
68 Suomen Voimannostoliitto ry	133 021	94 363	28 000	21	39
69 Suomen Voimistelu- ja Liikuntaseurat SVoLi ry	2 610 548	2 435 380	1 195 000	46	51
70 Suomen Voimisteluliitto ry	397 105	395 085	230 000	58	68
Yhteensä:	69 253 177	62 422 207	13 339 500	19	43

* Sisältäen kaikki järjestön saamat valtionavustukset

** Ei tiedossa

Järjestöryhmä/järjestö	Toiminnan kulut	Hyväksyttävät toiminta- menot	2 004 Valtion avustus	Avustus% toiminnan kulut	Julkinen tuki% hyväksytyt menot2.
Erityisryhmien liikuntajärjestöt					
1 Elinsiirtoväen Liikuntaliitto ry	95 514	95 514	25 000	26	39
2 Epilepsialiitto ry	7 989	7 989	5 000	63	63
3 Hengitysliitto Heli ry	84 592	84 592	35 000	41	41
4 Mielen terveyden Keskusliitto ry	78 260	78 260	60 000	77	86
5 Näkövammaisten Keskusliitto ry	397 312	359 481	205 000	52	66
6 Soveltava Liikunta SoveLi ry	71 963	71 963	40 000	56	81
7 Suomen Invalidien Urheiluliitto ry	962 390	961 023	440 000	46	69
8 Suomen Kehitysvammaisten Liikunta ja Urheilu ry	317 526	293 661	200 000	63	68
9 Suomen Kuurojen Urheiluliitto ry	259 319	259 319	165 000	64	94
10 Suomen MS-liitto	66 927	61 167	30 000	45	49
11 Suomen Parskinson-liitto ry	6 143	6 143	4 000	65	65
12 Suomen Reumaliitto ry	47 502	47 502	35 000	74	74
13 Suomen Sydänliitto ry	53 233	49 451	35 000	66	71
Yhteensä:	2 448 669	2 376 064	1 279 000	52	54
3. Koululais- ja opiskelijajärjestöt					
1 Koululiikuntaliitto ry	454 571	373 995	211 500	47	59
2 Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry	391 185	384 777	202 000	52	62
3 Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto ry	314 596	284 338	81 000	26	52
4 Suomen Koulukotien Urheiluyhdistys ry	2 514	2 514	1 500	60	60
Yhteensä:	1 162 865	1 045 624	496 000	43	47
4. Suomen Työväen Urheiluliitto					
TUL ry	2 173 736	1 978 059	1 345 500	62	71
5. Finlands Svenska Idrott CIF rf	843 464	834 688	723 900	86	87
6. Suomen Latu ry	1 803 394	1 678 937	508 000	28	36
7. Muut liikuntajärjestöt					
1 Kalottieurheilu ry	35 374	34 724	30 000	85	86
2 Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry	193 334	193 081	44 000	23	32
3 Reserviläisurheiluliitto ry	74 428	73 907	32 000	43	43
4 Suomen Erotuomarien Liitto ry	39 935	30 433	22 000	55	72
5 Suomen Liikunnanohjaajat ry	159 952	83 568	54 000	34	86
6 Suomen Liikuntapaikkojen Hoitajat ry	84 953	46 777	23 000	27	49
7 Suomen Liikuntatoimenjohtajat ry	14 955	8 955	3 500	23	39
8 Suomen Metsästäjäliitto ry	1 069 129	895 101	20 000	2	9
9 Suomen Monikulttuurinen Liikuntaliitto ry	11 175	11 175	8 000	72	84
10 Suomen NMKY:n Urheiluliitto ry	178 857	178 857	55 000	31	50
11 Suomen Sotilasurheiluliitto ry	141 726	107 191	42 000	30	39

Järjestöryhmä/järjestö	Toiminnan kulut	Hyväksyttävät toiminta- menot	2 004 Valtion avustus	Avustus% toiminnan kulut	Julkinen tuki% hyväksytyt menot
12 Suomen Työpaikkaurheilu ry	39 708	41 406	3 000	8	7
13 Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry	863 187	863 588	215 000	25	51
14 Suomen Valmentajat ry	219 862	192 124	22 000	10	27
15 Suomen Veteraaniurheiluliitto ry	164 622	126 921	43 500	26	36
16 Työväen Retkeilyliitto ry	56 754	37 624	16 000	28	43
17 Urheilutoimittajain liitto ry	58 598	32 434	4 800	8	15
Yhteensä:	3 406 549	2 957 866	637 800	19	22
Varsinaiset liikuntajärjestöt yhteensä:	81 955 043	74 157 032	18 544 700	23	44
II LIIKUNNAN PALVELUJÄRJESTÖT					
1. Suomen Liikunta ja Urheilu ry	4 193 380	2 165 110	1 345 000	32	74
2. Nuori Suomi ry	2 748 684	2 624 316	756 500	28	54
3. Suomen Kuntourheiluliitto ry	1 197 661	1 208 696	685 000	57	62
4. Suomen Olympiayhdistys ry	3 896 375	3 885 207	2 758 000	71	74
5. Suomen Paralympiayhdistys ry	515 596	515 519	383 300	74	95
6. Alueelliset liikuntajärjestöt					
1 Etelä-Karjalan Liikunta ry	319092	317749	107 400	34	50
2 Etelä-Savon Liikunta ry	615 404	615 709	115 000	19	69
3 Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry	545660	542095	391 200	72	84
4 Hämeen Liikunta ja Urheilu ry	660013	643320	260 200	39	52
5 Kainuun Liikunta ry	1 009 384	1 006 398	107 400	11	37
6 Keski-Pohjanmaan Liikunta ry	346 707	341 882	133 900	39	63
7 Keski-Suomen Liikunta ry	334803	334159	150 100	45	72
8 Kymenlaakson Liikunta ry	190769	189113	107 400	56	66
9 Lapin Liikunta ry	245646	245143	134 000	55	63
10 Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry	1 173 049	1 169 903	402 600	34	43
11 Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry	691895	692075	225 000	33	69
12 Pohjois-Karjalan Liikunta ry	852240	435044	134 000	16	55
13 Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ry	404979	405792	168 800	42	42
14 Pohjois-Savon Liikunta ry	416 518	419 283	126 000	30	40
15 Päijät-Hämeen Liikunta ja urheilu ry	399 186	390 890	131 400	33	45
Yhteensä:	8 205 346	7 748 554	2 694 400	33	35
Liikunnan palvelujärjestöt yhteensä:	20 757 042	18 147 403	8 622 200	42	48
III Vuonna 2003 tulleet uudet hakijat					
1 Suomen Cheerleadingliitto ry	129597	80314	5000	4	17
2 Suomen CP-liitto ry	11687	11687	1600	14	21
3 Suomen Oriental Moodo -liitto ry	35453	26228	5500	16	35
Yhteensä	176 737		12 100	7	
Kaikki liikuntajärjestöt yhteensä	102 712 085	92 304 435	27 179 000	26	43

6.6 Liikuntajärjestöjen varsinaiseen toimintaan käyttämien varojen jakautuminen toiminnanaloittain vuonna 2004

Järjestöryhmä	Nuoriso- liikunta	Aikuisten liikunta	Huippu- urheilu	Järjestö- toiminta
Varsinaiset liikuntajärjestöt				
Lajiliitot	22 %	12 %	33 %	33 %
Erityisryhmien liikuntajärjestöt	14 %	19 %	27 %	40 %
Koululais- ja opiskelijajärjestöt	41 %	13 %	3 %	43 %
Suomen Työväen Urheiluliitto ry	26 %	17 %	2 %	55 %
Finlands Svenska Idrott CIF rf	28 %	5 %	0 %	67 %
Suomen Latu ry	25 %	55 %	0 %	20 %
Muut liikuntajärjestöt	8 %	7 %	7 %	79 %
Varsinaiset liikuntajärjestöt: keskiarvo	22 %	13 %	30 %	36 %
Liikunnan palvelujärjestöt				
Valtakunnalliset palvelujärjestöt	20 %	3 %	25 %	52 %
Alueelliset liikuntajärjestöt	33 %	22 %	0 %	45 %
Liikunnan palvelujärjestöt: keskiarvo	25 %	10 %	15 %	49 %
Kaikki liikuntajärjestöt: keskiarvo	24,2 %	16,3 %	11,3 %	48,2 %

6.7 Myönnetyt erityisavustukset vuonna 2004

Avustuskohde	kpl	€	%
1 Kilpailumatkat ulkomaille	93	664 100	15
2 Kilpailut ja muut tapahtumat	19	212 500	5
3 Projektit ja selvitykset	60	2 696 400	63
4 Liikuntajärjestöjen kehittämisavustukset	35	500 000	12
5 Muut	16	239 200	6
Yhteensä	223	4 312 200	100

Rahassa mitattuna eniten erityisavustuksia annettiin liikuntajärjestöjen projekteihin ja selvityksiin. Merkittävimmän avustuksen, 1 460 000 euroa, sai Nuori Suomi ry lasten ja nuorten liikuntaohjelmaa varten.

Määrällisesti eniten erityisavustuksia myönnettiin erilaisiin ulkomaille suuntautuneisiin kilpailumatkoihin. Muiden kilpailumatkojen ohella tämä avustusryhmä pitää sisällään myös 24 Euro-cup -matkaa, joille lähti kaikenikäisten joukkueita 14 eri la-

jista. Suurimman yksittäisen tuen kilpailumatkaa varten sai Paralympialaisyhdistys Ateenan Paralympialaisiin osallistumiseen.

Kilpailuja ja muita urheiluseurojen järjestämiä tapahtumia tuettiin siten, että tukea sai 11 varsinaista kilpailutapahtumaa ja kahdeksan muuta liikuntatapahtumaa.

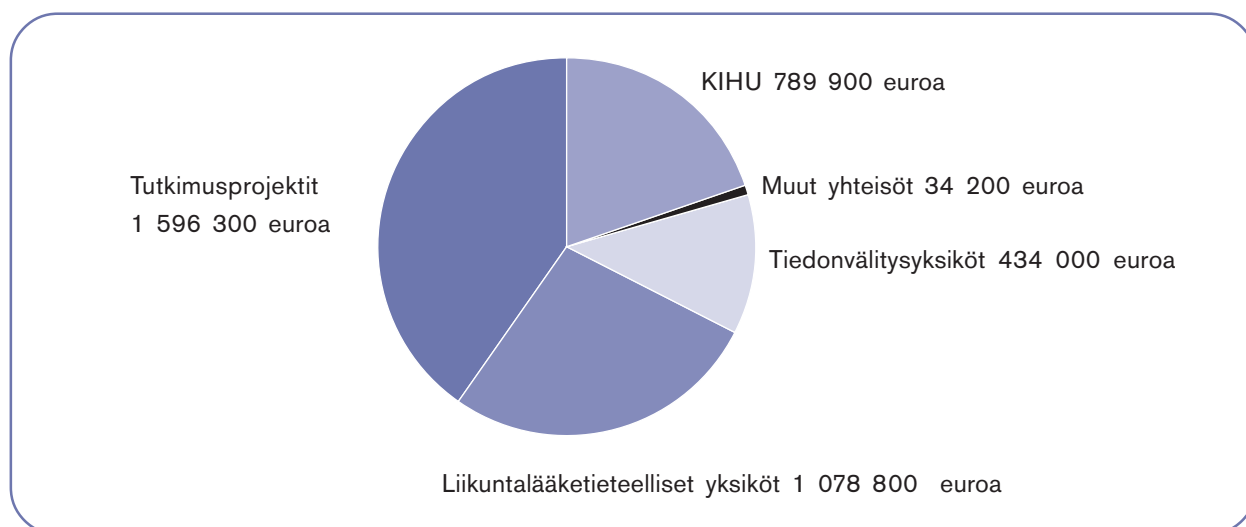
Muista avustuksista suurin osa myönnettiin kattamaan urheiluseuroille kansainvälisten järjestöjen tehtävistä syntyneitä kuluja.

7 Liikuntatiede

Opetusministeriö myöntää vuosittain avustusta liikuntatieteellisiin tutkimusprojekteihin ja liikuntatieteellisille yhteisöille noin neljä miljoonaa euroa. Liikuntatieteellisten yhteisöjen osuus avustuksista on noin 60 % ja tutkimusprojektien vastaavasti noin 40 %. Liikuntatieteellinen tutkimus on luonteeltaan pääasiassa soveltavaa tutkimusta ja se tuottaa opetusministeriölle tietoa päätöksenteon tueksi.

Tutkimustoiminnassa painopisteinä ovat olleet liikunnan terveysvaikutukset ja liikunnan kansalaistointi. Taulukoissa 7.3 ja 7.4 valtionavustukset on muutettu vuoden 2004 rahanarvoon julkisten menojen hintaindeksin avulla.

7.1 Valtionavun jakautuminen liikuntatieteellisille tutkimusprojekteille ja yhteisöille vuonna 2004

7.2 Valtionavustukset liikuntatieteellisille tutkimusprojekteille vuonna 2004

Vuonna 2004 tutkimusprojektien avustukset jaettiin toista kertaa apurahaperusteisesti aiemman palkkaperusteisen jakamistavan sijaan. Avustusta sai kaikkiaan 53 projektia, eli yksi vähemmän kuin vuotta aiemmin, jolloin toteutettu avustamisperusteen muutos laski tuettujen projektien määrää kolmanneksella.

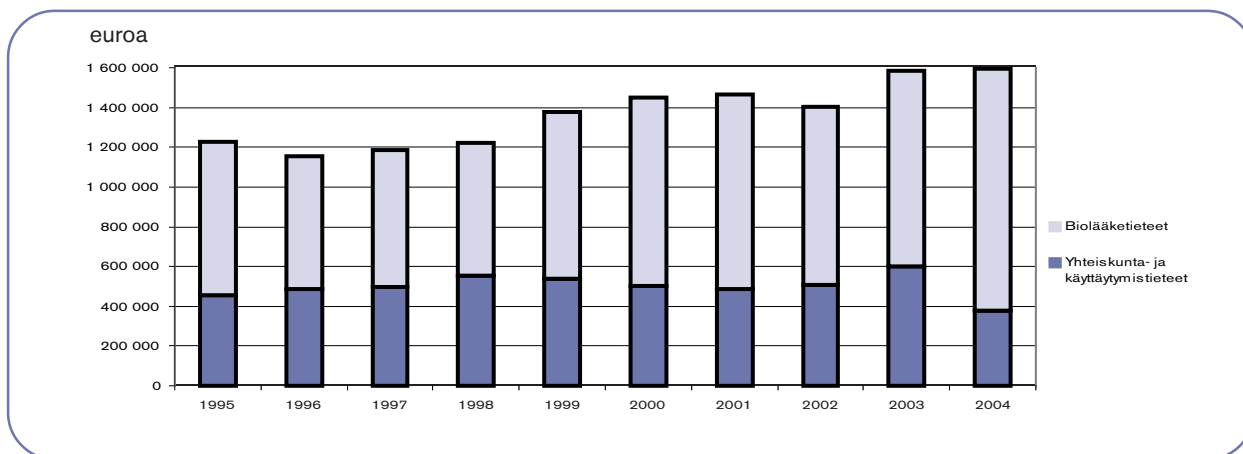
Sukupuolittain tarkasteltuna tutkimusavustukset jakautuivat mies- ja naistutkijoiden johtamien projektien kesken siten, että naistutkijoiden osuus avustussummasta oli 35 %. Naistutkijoiden johtamien projektien osuus avustuksista on 2000-luvulla vaihdellut 30 - 38 prosentin välillä.

Tutkimusavustukset	Haettu		Rahoituspäätökset			
	kpl	€	kpl	%	kpl €	% €
1. Jatkotutkimushakemukset						
Biolääketieteelliset	25	1 347 901	21	84	702 000	52
Yhteiskunta-, kasvatustieteelliset ja käyttäytymistieteelliset	9	534 398	9	100	298 000	56
Jatkotutkimukset yhteensä	34	1 882 299	30	88	1 000 000	53
2. Uudet hakemukset						
Biolääketieteelliset	38	1 398 372	18	47	518 000	37
Yhteiskunta-, kasvatustieteelliset ja käyttäytymistieteelliset	38	1 553 846	5	13	78 300	5
Uudet hakemukset yhteensä	76	2 952 218	23	30	596 300	20
Yhteensä	110	4 834 517	53	48	1 596 300	33

7.3 Liikuntatieteellisten tutkimusprojektien valtionavustusten indeksikorjattu kehitys tieteenaloittain jaoteltuna 1995–2004

Vuonna 2004 biolääketieteellisen tutkimuksen osuus projektiaavustuksista oli 76 % ja yhteiskunta- ja käyttäytymistieteellisen vastaavasti 24 %. Biolääketieteellisten tutkimusprojektien osuus tutkimusprojektiaavustuksista on kaavion tarkastelujaksolla

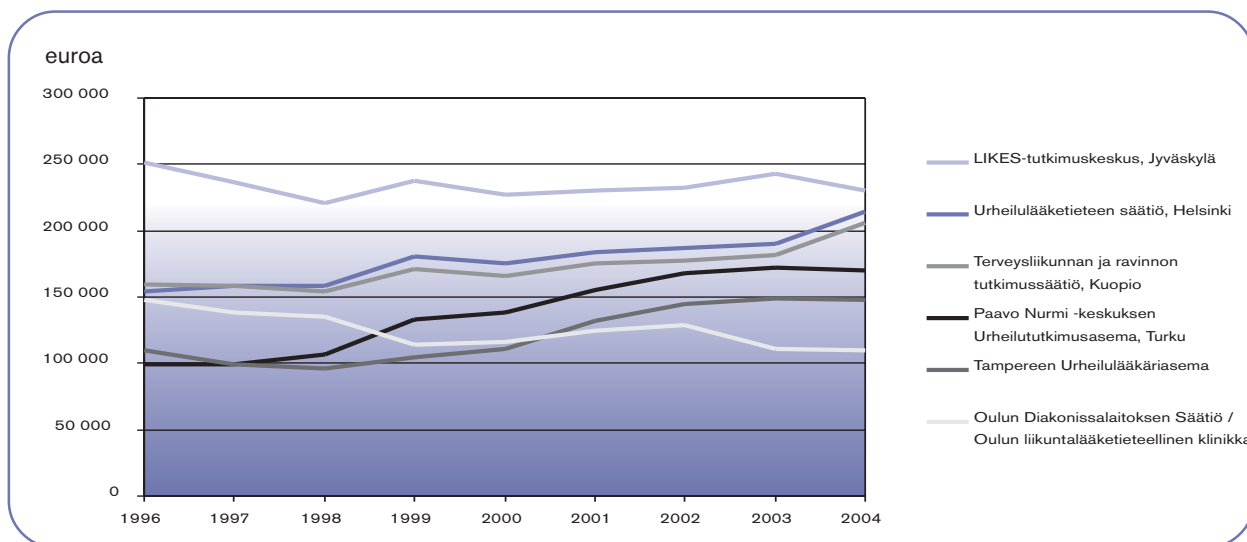
vaihdellut 54–76 prosentin välillä. Monitieteellisten tutkimusprojektien avustukset on sisällytetty tasan yhteiskunta- ja käyttäytymistieteisiin sekä biolääketieteellisiin projekteihin.

7.4 Liikuntalääketieteellisille yhteisöille osoitettujen valtionavustusten indeksikorjattu kehitys 1996–2004

Vuonna 2004 liikuntalääketieteellisille yhteisöille jaettiin tukea 1 078 800 euroa. Tuen kokonaismäärä on pysynyt likimain samana useita vuosia. Avus-

tustaan ovat kuvion tarkastelujaksolla eniten kasvattaneet Paavo Nurmi -keskuksen Urheilulääkäriase- ma ja Urheilulääketieteen säätiö.

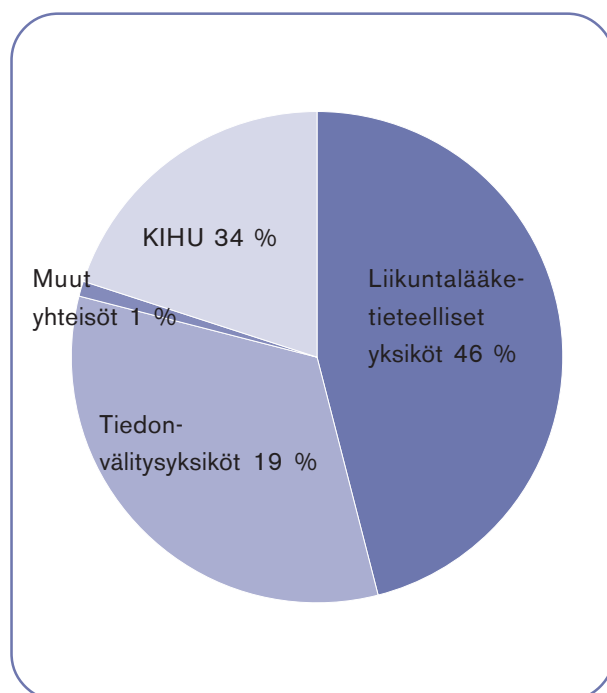
7.5 Liikuntatieteellisille yhteisöille osoitettujen valtionavustusten suhde vuonna 2004

Liikuntatieteellisille yhteisöille myönnettiin valtionavustusta vuonna 2004 yhteensä 2 336 900 euroa. Avustussummassa tai eri yhteisöjen tuen osuudessa ei viime vuosina ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Liikuntatieteellisten yhteisöjen avustuksista suunnattiin liikuntalääketieteen keskuksille 1 078 800 euroa ja Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskuk- selle (KIHU) 789 900 euroa.

Liikuntatieteellisten tiedonvälitysyksiköiden valti- onavustus oli 469 000 euroa vuonna 2004. Liikun- tatieteelliselle seuralle myönnettiin valtionavustusta 434 000 euroa, minkä lisäksi LIKES-tietopalvelu sai 35 000 euroa Opetusministeriön käytettäväksi - momentilta.

Pieniä liikuntatieteellisiä seuroja avustettiin yh- teensä 34 200 eurolla. Suomen Urheiluhistoriallinen Seura sai avustusta 15 000 euroa (44 %), Suomen Ur- heilulääkäriyhdistys 12 000 euroa (35 %) ja Suomen Urheilupsykologinen yhdistys 7 200 euroa (21 %).

8 Liikunta-alan kansainvälinen toiminta

Vuonna 2004 liikunta-alan monenkeskistä yhteistyötä harjoitettiin pohjoismaisen yhteistyön, Euroopan neuvoston, Euroopan Unionin, UNESCO:n ja muiden kansainvälisten järjestöjen ja organisaatioiden piirissä.

Liikunnan pohjoismaiseen yhteistyöhön kuului kaksi liikunta-alan pohjoismaista virkamieskokousta, liikuntatieteellinen konferenssi ja liikuntapaikkakongressi. Tilaisuuksiin osallistui Suomesta kahdeksan henkilöä.

Euroopan neuvoston tilaisuuksia oli 13, sisältäen esimerkiksi kaksi urheilun johtokomitean (CDDS) kokousta, Euroopan urheiluministereiden konferenssin sekä Euroopan dopinginvastaisen yleissopimuksen seurantaryhmän kokoukset. Lisäksi Euroopan neuvoston asiantuntijaryhmä monitoroi Suomen antidopingtoiminnan yhdenmukaisuuden Euroopan dopinginvastaisen yleissopimuksen kanssa. Yhteensä Euroopan neuvoston tilaisuuksiin osallistui Suomesta 27 edustajaa.

Euroopan Unionin tilaisuuksia oli kymmenen, ja niihin Suomesta osallistui 18 henkilöä. EU-toimintaan sisältyi mm. Eurooppalaisen liikuntakasvatuksen teemavuoden kokouksia sekä urheilun alan EU-toimialajohtajien ja urheiluministereiden kokoukset.

Yhdistyneiden Kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö UNESCO:n toimintaan Suomi osallistui liikunnan osalta neljässä tapahtumassa yhteensä 15 hengen voimin. UNESCO järjesti mm. neljännen liikuntakasvatus- ja urheiluasioista vastaavien ministerien ja johtavien virkamiesten kokoontumisen (MINEPS IV) ja sekä dopingin vastaista yleissopimusta koskevia hallitustenvälisiä kokouksia.

Muihin viiteen liikunta-alan kansainväliseen tapahtumaan Suomi osallistui 22 hengen voimin. Tapahtumista merkittävimmät olivat Ateenan olympialaiset ja paralympialaiset, sekä European Women and Sport (EWS) järjestön konferenssi teemalla "women, sport and democracy".

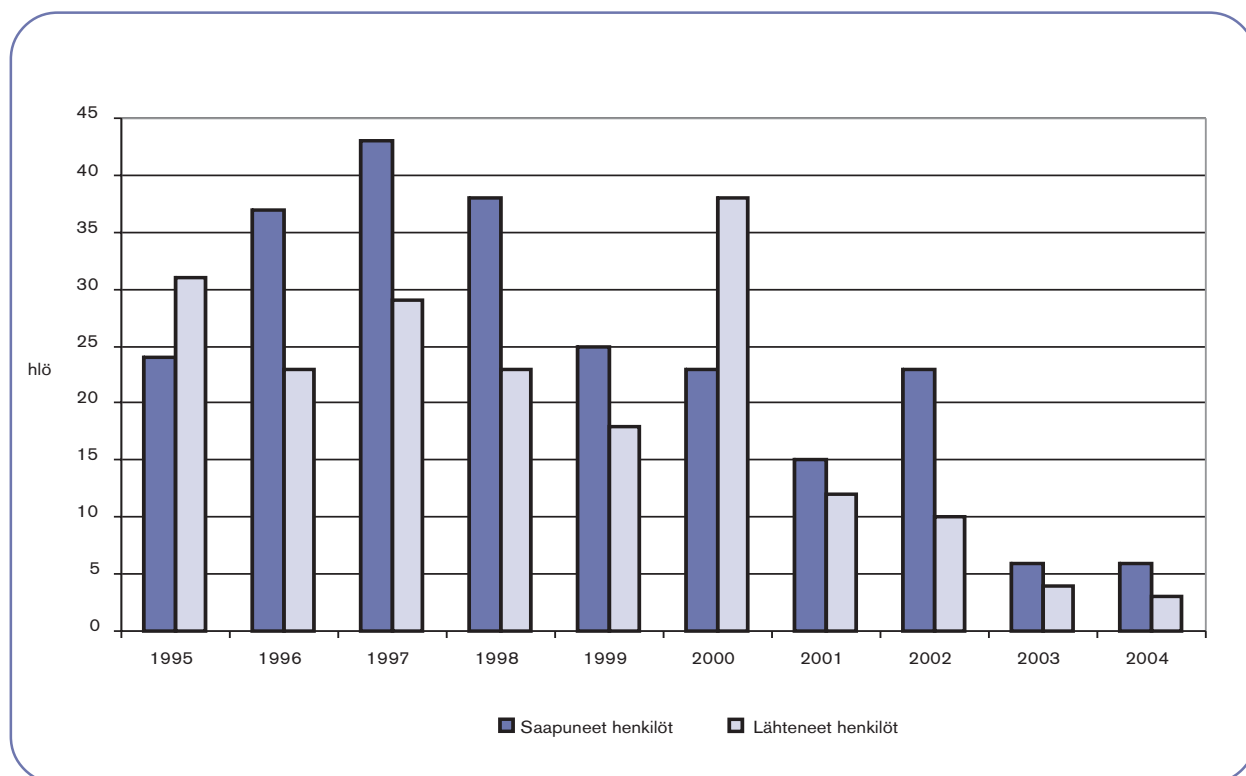
8.1. Kahdenvälinen yhteistyö vuonna 2004

Maa	Suomeen saapuneet Ryhmät	Henkilömäärä	Suomesta lähteneet Ryhmät	Henkilömäärä
Ranska			1	2
Saksa	1	2		
Unkari	1	3		
Wales	1	1		
Ruotsi			1	1
Yhteensä	3	6	2	3

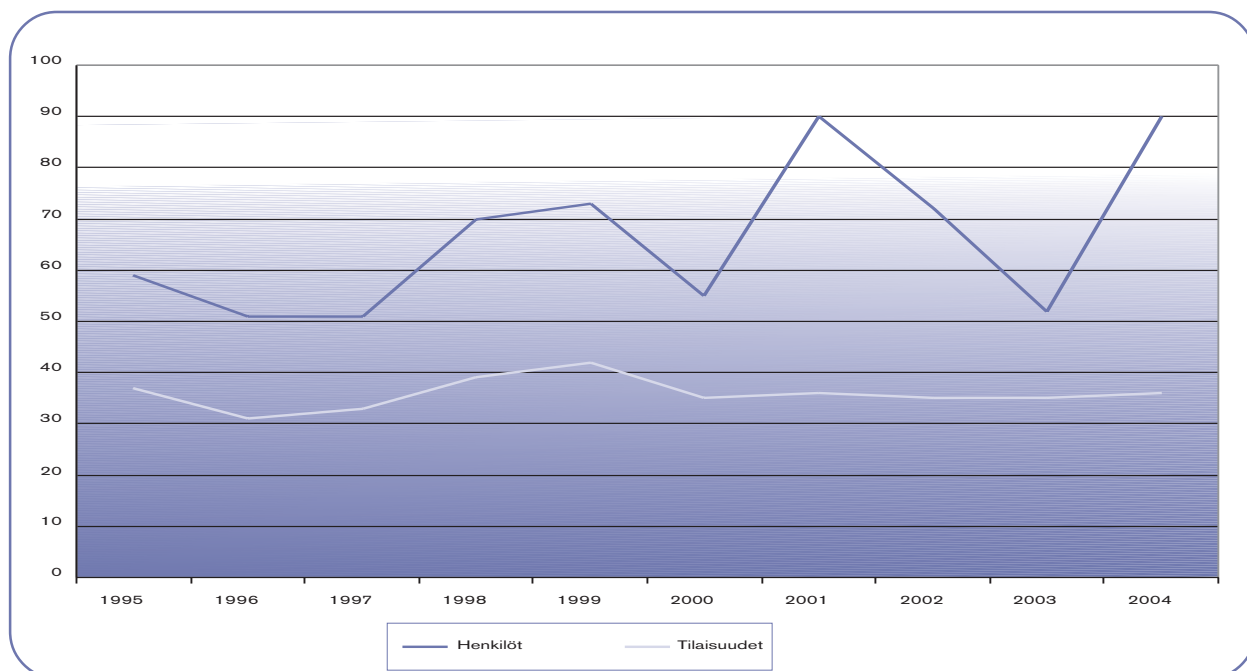
8.2 Kahdenvälisen yhteistyön kehitys vuosina 1995-2004

Liikunnan kahdenvälisessä yhteistyössä tavoitteena on ollut toiminnan rakenteiden uudistaminen. 2000-luvulla liikunnan kahdenvälisiä yhteyksiä toteutetaan ensisijaisesti monenkeskisen yhteistyön

areenoilla ja kahdenvälisen yhteistyöpöytäkirjojen uusimista sekä asiantuntijavaihtoja toteutetaan harjkiten.

8.3 Monenkeskisen yhteistyön kehitys vuosina 1995-2004

8.4 Harkinnanvaraiset valtionavustukset Suomessa järjestetyille kansainvälisille liikuntatieteellisille kongresseille 2002-2004

Neljä Suomessa järjestettyä kansainvälistä liikuntatieteellistä kongressia sai valtionavustusta vuonna 2004 toteutettuun valmistelutoimintaan ja/tai varsinaiseen kongressin järjestämiseen. Valtionavustusta saivat Itä-Suomen liikuntaopisto, Kuopion liikuntalääketieteen tutkimuslaitos ja kahdesta kongressista vastannut Jyväskylän yliopisto.

Kansainvälisille liikuntatieteellisille kongresseille myönnetyt avustukset		tilaisuudet
2002	108 000 €	4
2003	83 000 €	4
2004	65 000 €	4

9 Erityisryhmät

Erityisryhmien liikunnan rahoitustuki on valtion liikuntabudjetissa sisällä useissa eri alamamenteissa. Kokonaisuutena tämän alueen toimintaa tuetaan nykyisin noin 4,5 miljoonalla eurolla vuodessa. Erityisryhmien liikunnan rahoitusosuuksia on sisällä kuntien liikuntatoimen valtionosuuksissa, valtakunnallisten liikuntajärjestöjen avustuksissa, liikuntatieteellisen tutkimuksen avustuksissa, liikunnan koulutuskeskusten avustuksissa, terveystuettujen kehittämisaikavaroissa ja lisäksi eräissä muissa alamamenteissa. Erityisryhmien liikunnan erilliset tuet näkyvät tässä julkaisussa tarkemmin eriteltyinä vain

järjestöavustusten kohdalla, sillä tarkkojen tilastotietojen saaminen kaikkien budjettimomenttien kohdalla on vaikeaa. Ohjatussa erityisryhmien liikunta-toiminnassa arvioidaan olevan nykyisin mukana noin 220 000 eri lailla vammaista tai pitkäaikaissairasta henkilöä.

Valtionhallinnon toimintaa erityisliikunnan alueella selvittää tarkemmin Erityisliikunnan arviointiraportti (Opetusministeriö, Kulttuuri- liikunta- ja nuorisopolitiikan osaston julkaisusarja nro 6/2002), jota voi tilata opetusministeriön liikuntayksiköstä.

Lähteet

- Asiakirjayhdistelmä vuosien 1995–2004
talousarviosta
- Liikunnan koulutuskeskusten tilastaselvitykset 2004
- Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten
selvitykset toteutetusta opetuksesta 2004
- Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten selvitykset
toteutetusta opetuksesta 2004
- Liikuntajärjestöjen tiliselvitykset valtionavustuksista
vuodelta 2004
- Läänien antamat tiedot 2004
- Opetusministeriön luettelot
- Opetusministeriön päätökset 1995-2004
- OPM:n päätökset liikunnan koulutuskeskusten
valtionosuudesta 2004
- OPM:n investointiavustuspäätökset 2004
- OPM:n päätökset valtionavustuksista
valtakunnallisille ja alueellisille liikuntajärjestöille
vuodelle 2004
- OPM:n erityisavustuksia koskevat päätökset 2004
- Tilastokeskus: Rakennuskustannusindeksi vuosille
1995–2004
- Julkisten menojen hintaindeksi vuosille 1995–2004
- Kuntien talous ja toiminta 1995–2004
- Valtion talousarviot 1995–2004
- Valtion talousarvion tilijaottelu vuodelle 2004
- Valtion tilinpäätökset 1995–2004
- Oy Veikkaus Ab

Opetusministeriön julkaisuja -sarjassa vuonna 2006 ilmestyneet

- 1* Toiminta- ja taloussuunnitelma 2007–2011
- 3 Kuka ostaisi sivistystä -Raportti kirjastopalveluiden määrittelystä sopimusohjausjärjestelmässä
- 4 Korkeakouluopetus kestäväksi; Opas YK:n kestävästä kehitystä edistävän koulutuksen vuosikymmentä varten
- 5 International Evaluation of the National Archives Service of Finland
- 6 Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus - Opetusministeriön toimenpideohjelma 2006–2010
- 7* Opetusministeriön hallinnonalan ammattikorkeakoulujen EU:n rakennerahastohankkeiden laadun arviointi aluevaikutusten kannalta

* Ei painettu, vain verkossa

Julkaisut sähköisenä osoitteessa www.minedu.fi/julkaisut

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Julkaisumyynti / Bokförsäljning:

Yliopistopaino / Universitetstryckeriet
PL 4 / PB 4 (Vuorikatu 3 / Berggatan 3)
00014 Helsingin yliopisto
puhelin / telefon (09) 7010 2363
faksi / fax (09) 7010 2374
books@yopaino.helsinki.fi
www.yliopistopaino.helsinki.fi

ISBN 952-485-113-X (nid.)
ISBN 952-485-114-8 (PDF)
ISSN 1458-8110